

ІЗ ДЖЕРЕЛ УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ

«МУЗИЧНА УКРАЇНА», КИЇВ · 1971

ЖАРТІВЛИВІ ПІСНІ

РОДИННО-
ПОБУТОВІ

УФ
Ж36

7-4-3
471-71М

Упорядкування М. Г. Марченко
Вступна стаття О. І. Дея

Вміщені в збірнику тексти друкуються
за книгою «Жартівливі пісні». Київ,
«Наукова думка», 1967.

ЖАРТІВЛИВІ ПІСНІ

В українському пісенному фольклорі
знайшли широке відображення багато-
гранне життя народу, його побут та іс-
торія, психічний склад і світогляд. Пісні
ввібрали в себе й відтворили найширшу
гаму людських вражень, переживань і
почуттів.

Протягом століть відстоював україн-
ський народ свою незалежність. Його
історичні шляхи позначені важкими вій-
нами із завойовниками та соціальною
боротьбою трудових мас проти прибулих
і місцевих гнобителів. Все це формувало
дійову вдачу народу, вимагало високого
оптимізму, розвивало критичне світо-
сприймання. Внаслідок цього одним із
вагомих складників національного пси-
хічного складу українців став гумор, як
своєрідний засіб народного духовного са-
мозахисту в умовах багатовікового гніту
й частих воєнних лихоліть.

«Сміх,— писав А. В. Луначарський,—
є ознака сили. Сміх не тільки ознака 5

УФ
Ж36

7-4-3
471-71М

Упорядкування М. Г. Марченко
Вступна стаття О. І. Дея

Вміщені в збірнику тексти друкуються
за книгою «Жартівливі пісні». Київ,
«Наукова думка», 1967.

ЖАРТІВЛИВІ ПІСНІ

В українському пісенному фольклорі знайшли широке відображення багатогранне життя народу, його побут та історія, психічний склад і світогляд. Пісні ввібрали в себе й відтворили найширшу гаму людських вражень, переживань і почуттів.

Протягом століть відстоював український народ свою незалежність. Його історичні шляхи позначені важкими війнами із завойовниками та соціальною боротьбою трудових мас проти прибулих і місцевих гнобителів. Все це формувало дійову вдачу народу, вимагало високого оптимізму, розвивало критичне світосприймання. Внаслідок цього одним із вагомих складників національного психічного складу українців став гумор, як своєрідний засіб народного духовного самозахисту в умовах багатовікового гніту й частих воєнних лихоліть.

«Сміх,— писав А. В. Луначарський,—
є ознака сили. Сміх не тільки ознака

сили, але і сам сила... Сміх — ознака перемоги» *. Український народ відвічно володіє невичерпними запасами цієї сили — гумором, про що свідчить народнопоетична творчість: і спеціальні гумористично-сатиричні її жанри, і ті барвисті прожилки сміху, якими густо переткана народна лірика та епіка.

До найбагатших та найоригінальніших гумористично-сатиричних жанрів українського фольклору належить жартівлива пісня. Якщо сатирична пісенність спрямована на викриття класово ворожих трудовому народові явищ та подій, то об'єктом жартівливих пісень є переважно несумісні з народною мораллю вчинки людей з трудового середовища, комічні ситуації в родинному житті, побуті, сімейних та сусідських стосунках тощо. З позицій віками виробленої трудовими масами етики й естетики жартівливі пісні доброзичливо висміюють різні відхилення від освячених традицією норм, зображують типові вади поведінки або вдачі представників певного родинного чи вікового стану (парубків, дівчат, чоловіків, жінок, дідів, бабів, невісток,

свекрух, кумів). Оскільки ж родинний побут змінюється дуже поволі, а чисто людські смішні риси часом є природними, в основі своєї породженими віковим чи сімейним становищем або загальнолюдськими легкими побутово-родинними конфліктами, то і жартівлива пісенність цієї тематики завжди залишається актуальною, має неперехідне естетичне й виховне значення. Цим пояснюється довговікове побутування кращих жартівливих пісень серед свого народу, а нерідко і перехід їх до сусідніх народів. Класична жартівлива пісня співзвучна і нашим сучасникам, ось чому на основі виробленої художньої традиції створюються й нові жартівливі пісні, в яких висміюються ті чи інші негативні риси характеру людей або вчинки, несумісні з нашою дійсністю.

Спостережливі й дотенні народні творці самокритично підгледіли і вміло пропустили через призму всі тіньові сторони повсякденного життя та поведінки людей свого середовища. В одних піснях це жарт, в інших — глум і глузування, в багатьох — лише натяк чи ледь вловима посмішка, в деяких — гострий дощеп, зла іронія, а то й гротеск.

* А. Луначарський. Театр и революция. М., 1924, стор. 59.

Жартівливі пісні, узагальнюючи окремі негативні риси чи явища, свідомо перебільшують їх, щоб рельєфніше відгінити сутність. Типізація ведеться по-фольклорному, дуже узагальнено, причому підкреслюється якась одна лінія поведінки чи характеру, без розкриття в героєві пісні конкретної особи, без її індивідуалізації.

Героями української жартівливої пісні чи не найчастіше є дівчата і парубки. Наголошуючи на смішних рисах окремих представників молодого покоління, народний гумор відіграє роль своєрідного вихователя. Разом із тим весела пісня — це одна з форм залицяння та взаємопізнання між парубками й дівчатами. Колились пісенні перекори на вулицях між молоддю з різних кутків одного села та різних сіл були засобами знайомства і змагання в дотепності й майстерності співу. В піснях такого характеру кепкують найчастіше з парубочих і дівочих вад: безгосподарності, лінощів, недбалості, легковажності. Дістається тут незугарним і чепурухам, мовчазним і язикатим, боязким і занадто самовпевненим — коротше, всі крайнощі характеру й поведінки молоді є об'єктом для жартів. Чималу роль відіграє в цих піс-

нях і соціальний момент: висміювані дійові особи передусім сини та дочки багатіїв.

Сфера родинного побуту й сімейного життя представлена в жартівливій пісенності найрізноманітнішою тематикою, яка охоплює смішні вияви стосунків між чоловіком та жінкою і типові вади кожного з них. Людська краса в народній творчості невід'ємна від таких якостей людини, як працьовитість, справедливість, товариськість, чесність, простота. Тому й дістається в піснях безгосподарним та лінивим чоловікам, скупим і непривільним господарям, егоїстам, п'яницям. Особливо ж щедрі народні творці на гумор і дотеп при зображенні ледащів, примхливих, свавільних жінок. Класичними піснями цього типу є кобзарські твори «Міщанка», «Дворянка», «Кисіль».

Народний ідеал — подружжя, засноване на взаємному коханні та повазі. Тому всякі відхилення від цих норм — нерівність вікова, майнова, контрасти вроді чоловіка та жінки, що побралися під тиском різних обставин, без веління серця, — висміюються в гумористичній пісні. При цьому характерно, що народна пісня виправдовує жінку, яка порушила

вірність своєму старому чоловікові. Коли ж в ролі облесника виступає піп, дяк та інші представники привілейованих верств, кепкування переноситься з обдуреного чоловіка на забаника. Тут виявляється соціальне негативне ставлення трудящих до паразитарних верств суспільства.

Жартівливі пісні не обминули і чоловіків-залицяльників. Висміюючи гульців, що потрапляють у різні несподівані ситуації, народні співці непомітно вкладають в пісні й повчальні моменти, розумні погляди на сім'ю та родинне життя.

Своєрідну групу жартівливих пісень складають твори, що зображують життя старих. Часто ці пісні відтворюють постаті неоковирної, примхливої баби, діда-ловеласа, якому не щастить в любовних пригодах. Тут смішні колізії набирають ще більшої рельєфності.

Гумористично відтворюють окремі пісні взаємини теці й зятя, сватів, а особливо ж — кумів. В деталях змальовуються зустрічі й залицяння кума до куми. При цьому у веселому освітленні подані непорозуміння між жінками-кумами, ревності, сварки.

Таким чином, жартівливі пісні змальовують всіх типових представників родинного сільського побуту і всі смішні його явища та ситуації.

Різноманітні за тематикою та змістом жартівливі пісні мають свої характерні жанрові, композиційні й художні прийоми і своєрідні мелодії. Гумористичне світосприймання та відображення побутової дійсності є тут основою змісту й художнього стилю. Дуже широко застосовується в жартівливих піснях діалогічна будова, що драматизує дію, відтворює динаміку комічної сценки. У таких піснях-діалогох герої інколи мимоволі викривають свої смішні риси. Так, з відповіді парубка дівчині, що кличе його на побачення, вимальовується образ боягуза:

— Як до тебе ходити,
Тебе вірно лобити,
В тебе миші ліхи.

Нерідко герої чи героїні пісні розповідають про себе, причому з серйозним виглядом хваляться своїми вартими осуду вчинками, рисами, почуттями. Позитивний тон «самореклами» героя зводиться нанівець негативними деталями:

Чи я в мужа не жона,
Чи не майстриця:
Покрогла я штани —
Вийшла рукавиця.

Творці таких пісень широко вживають перебільшення або применшення певної риси, беруть крайню форму її виявлення, співставляють несумісні речі, чим і досягається комізм зображення.

Одним із засобів надання жартівливим пісням гумористичного відтінку є нагромадження однотипних деталей, розкриття картини, події, поведінки чи роздумів героя у процесі, в динаміці («Ой кум до куми залицявся», «Удовицю я любив», «І дощ іде, і хмарить-ся»). Цій же меті служить добір синонімів, порівнянь, метафор. Важливими засобами досягнення ефекту комічності є міміка, жест, інтонація.

Українська жартівлива пісня — яскраве й цікаве явище. У ній знаходимо чимало спорідненого з пісенністю сусідніх народів, проте основне ядро тем і образів, емоційний колорит, своєрідність гумору — наскрізь національні. В жартівливій пісні віддзеркалилися характер і світогляд народу, його благородство й життєстверджуючий оптимізм. Картаючи

засобами гумору й сатири все, з чим не може миритися чиста народна мораль, створюючи бадьору, веселу атмосферу дозвілля, жартівлива пісня в той же час стає й виховним чинником, що сприяє зміцненню нашої комуністичної моралі.

Олексій Дей

Чи я в мужа не жона,
Чи не майстериця:
Покроїла я штани —
Вийшла рукавиця.

Творці таких пісень широко вживають перебільшення або применшення певної риси, беруть крайню форму її виявлення, співставляють несумісні речі, чим і досягається комізм зображення.

Одним із засобів надання жартівливим пісням гумористичного відтінку є нагромадження однотипних деталей, розкриття картини, події, поведінки чи роздумів героя у процесі, в динаміці («Ой кум до куми залицявся», «Удовицю я любив», «І дощ іде, і хмариться»). Цій же меті служить добір синонімів, порівнянь, метафор. Важливими засобами досягнення ефекту комічності є міміка, жест, інтонація.

Українська жартівлива пісня — яскраве й цікаве явище. У ній знаходимо чимало спорідненого з пісенністю сусідніх народів, проте основне ядро тем і образів, емоційний колорит, своєрідність гумору — наскрізь національні. В жартівливій пісні віддзеркалилися характер і світогляд народу, його благородство й життєстверджуючий оптимізм. Картаючи

засобами гумору й сатири все, з чим не може миритися чиста народна мораль, створюючи бадьору, веселу атмосферу дозвілля, жартівлива пісня в той же час стає й виховним чинником, що сприяє зміцненню нашої комуністичної моралі.

Олексій Дей

1 крб. 00 к.

**ЗАЛІЦЯННЯ
КОХАННЯ**

КАЗАЛА МАТИ КУРИ СКЛИКАТИ

Казала мати кури скликати:
Цюр, цюр, куройки!
Цюр, цюр, любойки!
Цюр, цюр, до хати —
Казала мати!

Казала мати гуси скликати:
Гусю, гусю, гусоньки!
Гусю, гусю, любоньки!
Гусю, гусю, до хати —
Казала мати!

Казала мати хлопці скликати:
Ходіть, ходіть, любоньки!
Біжіть, біжіть, любоньки!
Біжіть, хлопці, до хати —
Казала мати!

ДУМАЙ, ДУМАЙ

Думай, думай. (2)

Ох, ох, не дай бог

Одного любить удвох,

Одна любить і коха,

Друга сльози пролива.

Ой думай, думай! (2)

А у мого миленького

Руді вуса й борода,

Очі сірі та великі,

Як у нашого kota.

Ой думай, думай! (2)

Я ж думала — він чорнявий.

А він рудий, як і я.

Я ж думала — кучерявий, —

В його чуба нема.

Ой думай, думай! (2)

Ой гоп по льоду.

Я на танці піду

Та й до того козаченька,

Що хороший на виду.

Ой думай, думай! (2)

ГРИЦЮ, ГРИЦЮ, ДО РОБОТИ

— Грицю, Грицю, до роботи!

В Гриця порвані чоботи.

— Грицю, Грицю, до Марусі!

— Зараз, зараз приберуся!

— Грицю, Грицю, врубай дров!

Ой! Гриць щось-то нездоров.

— Грицю, Грицю, до Марусі!

— Зараз, зараз приберуся!

— Грицю, Грицю, молотити!

Гриць нездужає робити.

— Грицю, Грицю, до Марусі!

— Зараз, зараз приберуся!

— Грицю, Грицю, до телят!

В Гриця ніженьки болять.

— Грицю, Грицю, до Марусі!

— Зараз, зараз приберуся!

— Грицю, Грицю, роби хліб!

— Кахи, кахи, щось охрип!

— Грицю, Грицю, до Марусі!

— Зараз, зараз приберуся!

— Грицю, Грицю, хоч жениться?

Не може одговоритися!
— Грицю, Грицю, кого взяти?
— Краще Марусі не зискати!
— Марусенько, серце мое,
Чи ти підеш за мене?
— Сидкий, брідкий, не люблю
І за тебе не піду.
Пішов Гриць, зажурився
Да і в ченці постригся.
Тепер Грицю скучно жити,
Було Марусі не любити.
Грицю всюди невпокой,
Гриць іде уже домою.
Грицю, Грицю, пошукай,
Краще Марусі вибирай.
Єсть Наталка і Ганнуся,
Та миліш нема Марусі.
Хоть ізгину, пропаду,
Краще Марусі не найду.

ЧИ НЕ ТОЙ ТО ОМЕЛЬКО

Чи не той то Омелько, (2)
Що жне жито помаленько?

Цілу жменю до смерку (2)
Жне Омелько в холодку.

Він нажав півснопа (2)
Та й хвалиться: о, копа!

Він нажав цілий сніп (2)
Та й говорить: десять кіп.

А як сяде за обід — (2)
Із Омелька летється піт.

Пообідавши, Омеля (2)
Завалився спати в постелю.

Він за мною упадає (2)
Ще й сватати обіцяє,

Іди геть, іди проч, (2)
Голівоньки не мороч!

Ти ледачий, наче пень, (2)
Жменю жнеш за цілий день.

А мій милий роботящий, (2)
Він ударник в нас найкращий.

БУВ СОБІ ГАРНИЙ ХЛОПЕЦЬ

Був собі гарний хлопець,
Мав років двадцять три,
Любив козак дівчину
І з сиром пироги.

П р и с п і в:

Ой чули, чули, чули,
Чи чули, чули ви,
Любив козак дівчину
І з сиром пироги*.

Чи теплі, чи студені,
Чи з білої муки;
Дівчина хлопця любить,
А він їсть пироги.

Із гори високої
Напали вороги.

* Приспів «Ой чули, чули, чули, чи чули, чули ви» повторюється з двома останніми рядками кожного куплета.

Козак лишив дівчину
І вхопив пироги.

Козак мав довгі ноги,
Скакав через степи
Дівчину рятувати,
Бо вже з'їв пироги.

Ой я, молода,
НА БАЗАР ХОДИЛА

Ой я, молода, на базар ходила *,
На базар, на базар, на базар ходила.
Ой я, молода, окуня купила,
Окуня, окуня, окуня купила я.
Ой я, молода, юшки наварила.
Юшки я, юшки я, юшки наварила я.
Ой я, молода, хлопця запросила,
Хлопця я, хлопця я,
                                хлопця запросила я.
Ой я, молода, його полюбила,
Його я, його я, його полюбила.
На полиці млинці —
                                він до них моргає,
Він до них, він до них, він до них
                                моргає.
Ой скажіть ви мені, що ж то
                                за кохання:
Без гарячих млинців
                                нема жениханья.

* Кожний рядок повторюється.

КАЗАЛА МЕНІ МАТИ

Казала мені мати
Зелений ячмінь жати:
— Жний, жний, моя доненько,
Жний, жний, й моє серденько.

Я ячменю не жала,
В бороздоньці лежала:
— Лежи, лежи, моя доненько,
Лежи, лежи, моє серденько.

Сніпочок-єм нажала,
До себе притуляла:
— Тули, тули, моя доненько,
Тули, тули, моє серденько.

Ячміннос зерненько
Заколело в серденько:
— Терпи, терпи, моя доненько,
Терпи, терпи, моє серденько.

Ой та вже я терпіла,
26 Аж поки-м не зомліла:

— Млій, млій, моя доненько,
Млій, млій, моє серденько.

Щоб серце улічити,
Тра козака любити:
— Люби, люби, моя доненько,
Люби, люби, моє серденько.

Та ще би, моя мати,
З козаком погуляти:
— Гуляй, гуляй, моя доненько,
Гуляй, гуляй, моє серденько.

Ой а він хоче, мати,
Щоби му ручку дати:
— Давай, давай, моя доненько,
Давай, давай, моє серденько.

ОЙ НА ГОРІ ЖИТА МНОГО

Ой на горі жита много,
Йой, йой, йой, йой, йой,
Половина зеленого,
Гоя-гой, гоя-гой, гоя-гой!

Ішли його дівки жати,
Йой, йой, йой, йой, йой,
Та й забули серпи взяти,
Гоя-гой, гоя-гой, гоя-гой!

Серпи взяли, хліб забули,
Йой, йой, йой, йой, йой,
Такі тоті женці були,
Гоя-гой, гоя-гой, гоя-гой!

Коби його хлопці жали,
Йой, йой, йой, йой, йой,
Вони б йому ради дали,
Гоя-гой, гоя-гой, гоя-гой!

УМИРАЮ, МОЯ МАТИ,
ВМИРАЮ, ВМИРАЮ

Умираю, моя мати, вмираю, вмираю,
На постелі крижом лежу,
на хлопців моргаю.

Як же мені не моргати
на сиві голуби?

А хто ж по мні тії хлопці
любитоньки буде?

А в суботу на роботу голова боліла,
А в неділю на музики

мало не злетіла.

А в суботу на роботу нехай іде мама,

А в неділю на музики
вже я піду сама.

Як музика ладно грає, пусти мене,
nene,

Бо мій любко не танцює,
чекає на мене.

Мати моя старенька, мати моя, мати!

Не дай мені три дні їсти,
а день погуляти. 29

ОЙ НА ГОРІ ЖИТА МНОГО

Ой на горі жита много,
Йой, йой, йой, йой, йой,
Половина зеленого,
Гоя-гой, гоя-гой, гоя-гой!

Ішли його дівки жати,
Йой, йой, йой, йой, йой,
Та й забули серпи взяти,
Гоя-гой, гоя-гой, гоя-гой!

Серпи взяли, хліб забули,
Йой, йой, йой, йой, йой,
Такі тоті женці були,
Гоя-гой, гоя-гой, гоя-гой!

Коби його хлопці жали,
Йой, йой, йой, йой, йой,
Вони б йому ради дали,
Гоя-гой, гоя-гой, гоя-гой!

УМИРАЮ, МОЯ МАТИ,
ВМИРАЮ, ВМИРАЮ

Умираю, моя мати, вмираю, вмираю,
На постелі крижом лежу,
на хлопців моргаю.

Як же мені не моргати
на сиві голуби?

А хто ж по мні тії хлопці
любитоньки буде?

А в суботу на роботу голова боліла,
А в неділю на музики
мало не злетіла.

А в суботу на роботу нехай іде мама,
А в неділю на музики
вже я піду сама.

Як музика ладно грає, пусти мене,
нене,

Бо мій любко не танцює,
чекає на мене.

Мати моя старенька, мати моя, мати!
Не дай мені три дні їсти,
а день погуляти.

Гуляй, доню, не бороню,
тільки твого світа,
По чім будеш пам'ятати

молоденькі літа?
Тепер мені погуляти, коли рідна мати
І постелить, і накриє — лягай, доню,
спати!

Ой ніхто так не заграє, як Іван,
весело,
А Йванову скрипку чути на десяте
село!

А скрипочки із липочки,
а струни з барвінку,
Як заграє, защебече, чути на
Вкраїнку.

Чи я тобі не казала,
ХОРОШИЙ ЛЕГІНЮ

Чи я тобі не казала, хорошиий
легіню,

Та хоть бери, хоть не бери,
робити не вмію.
У хаті ти не замети, бо си не схиляю,
Сміття ти не виберу,
ручки не валяю.

Мисочки ти не помню,
бо ручки не мочу,

Ватерку ти не складу,
бо таки не хочу.

На полотно я не пряду,
бо не розумію,

Сорочку ти не заш'ю,
бо таки не вмію.

ФРАЇРУ МАЛЮЧКИЙ

Фраїру малючкий,
Возьми ня на ручки,
З ручок на коліна,
Буду твоя жена.

А боже мій, боже,
Таку мам мамичку,
Што мене видали
Таку невеличку.

Корову не здою,
Бо ся хвоста бою,
Хижку не замети —
Мітлу не занесу.

ОЙ ЛУГАМИ ЙДЕМ

Ой лугами йдем,
Берегами йдем,
Пасуться качата, (2)
Ой пасуться качата.

Ой туди ж ми йдем,
Ой туди ж ми йдем,
Де гарні дівчата, (2)
Ой де гарні дівчата.

Ой лугами йдем,
Берегами йдем,
Пасуться (г) индики, (2)
Ой пасуться (г) индики.

Ой туди ж ми йдем,
Ой туди ж ми йдем,
Де грають музики, (2)
Ой де грають музики.

Ой лугами йдем,
Берегами йдем,

А там вовки трублять, (2)
Ой там вовки трублять.

Ой туди ж ми йдем,
Ой туди ж ми йдем,
Де нас вірно люблять, (2)
Та де нас вірно люблять.

ДОБРИВЕЧІР, ДІВЧИНО,
КУДИ ЙДЕШ

— Добривечір, дівчино,
куди йдеш? (2)

Скажи мені правдоньку, де живеш?

— Ото ж моя хаточка край води (2)
З високого дерева — з лободи.

Ото ж мої сінечки при кутку (2)
З високого дерева — з лопуху.

— Ой чия ти, дівчино, чия ти? (2)
Чи вийдеш ти на вулицю гуляти?

— Не питай же, козаченьку,
чия я, (2)

Як вийдеш на вулицю — вийду я.

ОЙ ЛЕТИЛА ГОРЛИЦЯ
ЧЕРЕЗ САД, ЧЕРЕЗ САД

Ой летіла горлиця через сад,
через сад, гей!
Розпустила пір'ячко на весь сад,
гей, на весь сад!

Ой хто ж тебе пір'ячко ізбере,
ізбере, гей!
Отой мене, молодую, забере,
гей, забере!

На курочці пір'ячко рябове,
рябове, гей!
Любімося, серденько, обое,
гей, обоє!

На курочці пір'ячко в один ряд,
в один ряд, гей!
Любімося, серденько, в один лад,
гей, в один лад!

ОЙ НА ГОРІ КАЛИНА

Ой на горі калина,
Під горою малина,
Калина-малина, | 2
Чубарики-чубчики, малина.

Там дівчина ходила, (2)
Ходила, ходила, | 2
Чубарики-чубчики, ходила.

Цвіт-калину ламала, (2)
Ламала-ламала, | 2
Чубарики-чубчики, ламала.

У пучечки в'язала, (2)
В'язала, в'язала, | 2
Чубарики-чубчики, в'язала.

На доріжку кидала, (2)
Кидала, кидала, | 2
Чубарики-чубчики, кидала.

Та й на хлопців моргала, (2)
Моргала, моргала,
Чубарики-чубчики, моргала.

2

ЯК БУЛА Я МАЛЕНЬКА

Як була я маленька,
Колихала мене ненька.
Ой дуб-дуба, дуба,
Дівчино моя люба.

А як стала піростати,
Стали хлопці колихати.
Ой дуб-дуба, дуба,
Дівчино моя люба.

Ой дуб-дуба, дуба, дуба,
Дівчино моя люба,
Набрехала на мене,
Що я ходив до тебе,
Фиги-миги дарував,
А витрішки продавав.

Попід тином біжить мати
Свою дочку переймати:
— Вернись, каже, чи не чувш?
Куди ж це ти чимчикуєш?
— На вулицю, моя мати,
З парубками танцювати!

А дівчина: «Ох, одначе, ох, одначе,
Недотепа ти, козаче, ти, козаче!»
Гі-гі-гі! Ха-ха-ха!
Засміялась і втекла.
Ех-ма-а! Ех-ма-а!
Недотепа! Ох-хо-ха!

Я ВЕСЕЛА І ЖАРТІВЛИВА

Я весела й жартівлива,
Дівка пустра, не спесива,
Де не йду, то все співаю,
Хто не йде — всіх зачіпаю.
Ось бач, яка я —
Та жартівливая!

Де зберуться парубки
Або зійдуться дівки —
Там я зараз де й взялась,
Зараз гульня піднялась.
Ось бач, яка я —
Та шкідливая!

Парубки до мене лишнуть,
Срібло, золото мені сиплють,
А я схочу — поцілую,
А не схочу — подратую.
Ось бач, яка я —
Вередливая!

ОЙ СПАТЬ МЕНІ НЕ ХОЧЕТЬСЯ

Ой спать мені не хочеться,
І сон мене не бере,
Що нікому приголубить
Молодої мене.
Нехай мене той голубить,
А хто мене вірно любить;
Нехай мене той займає,
Хто кохання в серці має.
Ох, ох, ох, ох!
Хто кохання в серці має.

Ой з-під хмизу на піч лізу,
А по хаті луна йде;
Ой хто ж мене вірно любить,
То й на печі знайде.
Я на піч, він за мною,
Укриюся з головою:
— Одчепися, препоганий,
Цілувати незугарний!
Ох, ох, ох, ох!

44 Цілувати незугарний.

Шар, мати, капустицю,
Шар, мати, буряків,
Жаль мені покидати
Чорноморських козаків.
Пусти ж мене, моя мати,
На вулицю погуляти,
На вулицю погуляти,
Коли хочеш зятя мати.
Ох, ох, ох, ох!
Коли хочеш зятя мати.

Я ж в морі купалася,
Ой я в воду попалася;
А я море перебреду,
Яка була, така й буду.
Біс біду перебруде,
Одна згине, десять буде;
А я море перебреду,
Яка була, така й буду.
Ох, ох, ох, ох!
Яка була, така й буду.

ОЙ ДА ЗА ГОРОДОМ КОЗИ ПАСЛА

Ой да за городом кози пасла,
Гей! Юха-ха!

За городом кози пасла,
Чуки-руки ром-бом-бом,
Назбирала сиру-масла,
Гоп тірі ром-бом-бом!

Ой да назбирала сиру-масла,
Гей! Юха-ха!
Назбирала сиру-масла,
Чуки-руки ром-бом-бом,
Вареників наварила,
Гоп тірі ром-бом-бом!

Ой да вареників наварила,
Гей! Юха-ха!
Вареників наварила,
Чуки-руки ром-бом-бом,
В гості хлопців запросила,
Гоп тірі ром-бом-бом!

Ой да їжте, хлопці, вареники,
Гей! Юха-ха!

Їжте, хлопці, вареники,
Чуки-руки ром-бом-бом,
У сметану й умочайте,
Гоп тірі ром-бом-бом!

Ой да у сметану й умочайте,
Гей! Юха-ха!

У сметану умочайте,
Чуки-руки ром-бом-бом,
За горілку вибачайте,
Гоп тірі ром-бом-бом!

ЧЕРЕЗ ГРЕБЛЮ ВОДА ТЕЧЕ

Через греблю вода тече,
Там дівчина блинці пече,
І масличком помазусь,
Козаченька принаджусь.
— Прийди, прийди, милодан!
Гречаника тобі дам,
Да не клади під плече,
Бо рощина потече.
Ой не я ж бо пекла —
Моя матінка,
Якби я напекла,
Да б ще й юшка потекла.
Запалою я куль соломи —
Горить, не палась,
Ходить мати по кімнаті,
За жениха лає.
А до того мені байдуже,
Люблю хлопців да ще й дуже.

ОХ, ТА НЕ ЛЮБИ ДВОХ

Ох, та не люби двох!
З рибкою борщ
Їж, коли хоч,
А не хоч, вибачай,
І ложечки не вмочай, ох!

Ох, та не люби двох!
Люби ж мене самую,
Як я тебе шаную,
Як собаку рудую,
Під припічком годую, ох!

Ох, та не люби двох!
Люби мене,
Шануй мене,
Годуй мене, ох!

Ох, та не люби двох!
Люби ж мене самую,
Хоч попову, хоч дякову,
Хоч хорошу мужикову, ох!

Ох, на камені мох!
З-під каменя тече вода,
Люби ж мене — я молода, ох!

Ох, та не люби двох!
З-під каменя тече вода, ох!
Ох, та не люби двох!

ЯК ДО ТЕБЕ ХОДИТИ

— Як до тебе ходити,
Тебе вірно любити:
В тебе батько лихий, (2)
Серце моє! (2)

— Батька дома немає,
Батько в шинку гуляє,
А ти, серце, ходи,
Таки вірно люби,
Серце моє! (2)

— Як до тебе ходити,
Тебе вірно любити:
В тебе мати лиха, (2)
Серце моє! (2)

— Матер дома немає,
На хрестинах гуляє,
Таки, серце, ходи,
Таки вірно люби,
Серце моє! (2)

— Як до тебе ходити,
Тебе вірно любити,
І собаки лихі, (2)
Серце моє! (2)

— Я собакам ужою,
Я їм хліба положу,
Таки, серце, ходи,
Таки вірно люби,
Серце моє! (2)

— Як до тебе ходити,
Тебе вірно любити:
В тебе кішки лихі, (2)
Серце моє! (2)

— Я і кішкам ужою,
Шматок сала положу,
Таки, серце, ходи,
Таки вірно люби,
Серце моє! (2)

— Як до тебе ходити,
52 Тебе вірно любити:

В тебе миші лихі, (2)
Серце моє! (2)

— Коли мишею боїшся —
На воротах повіся,
Ізгинь, пропади,
А до мене не ходи!
Цур тобі, пек! (2)

Ой в коло, в коло, в коло

Ой в коло, в коло, в коло,
Нема в світі, як Микола!
А в Миколи коло хати
Нема сніпків, тільки лати.

Приспів:

Стидно! Він бігає,
в'язочками покриває.
Стидно! Покриває,
та соломи не хватаяє.

Як зірвалася віхола,
Знову стала хата гола,
Знов в Миколи коло хати
Не соломи, тільки лати.

Приспів:

Стидно! Він бігає,
а соломи вже немає.
Стидно! Хата гола...
Отакий-то наш Микола!

ЖИТО, МАТИ, ЖИТО, МАТИ,
ЖИТО — НЕ ПШЕНИЦЯ

Жито, мати, жито, мати, жито —
не пшениця,
Як дівчини не любити,
коли чепуриться?

Приспів:

Гей! Сама я не знаю,
Що діяти маю:
Чи плисти, чи брести — | 2
Сама не вгадаю.

Жито, мати, жито, мати, жито —
не полова,
Як дівчини не любити,
коли чорноброва?

На тім боці, на толоці,
на кам'янім мурі
Питається козак дівки:
«Чи ти йдеш за мене?»

Чи ж це тая криниченька,
що голубка пила?

Чи ж це тая дівчинонька,
що вірно любила?

Чи ж це тая криниченька,
що голуб купався?

Чи ж це тая дівчинонька,
що я женихався?

АБО МЕНЕ, ГРИЦЮ, ЛЮБИ,
АБО МЕНЕ ЗАЛИШИ

Або мене, Грицю, люби,
або мене залиши,

Або мої чорні брови
на папері запиши. (2)

Як не хочеш на папері —
пиши на листочку,

Як у тебе, так у мене
брови на шнурочку. (2)

Ти ж з мене реготіла,
ти мене не хотіла,

Ти ж з мене сміялася,
ти ж мені попалася. (2)

Кажуть мені кури пасти,
кажуть мені хліб пекти,

Кури яйця погубили,
я мусіла утекти. (2)

Утікала, утікала,
так і було б утекла,

Заплуталася в кропиву
та й ніженьки попекла. (2) 57

ПІШОВ ЖЕ Я НА ВУЛИЦЮ
ТА Й ТЕПЕРА КАЮСЬ

Пішов же я на вулицю
та й тепера каюсь,
Полюбив я дівчиноньку,
аж усміхаюсь.

Така гарна, біла, повна, красна,
як калина,
Як такої не любити, лихая година!

Така гарна, біла, повна,
хто не гляне — ахне,
Пішов би я її сватать,
так гарбузом пахне.

Не втається коханнячко,
як у мішку шило:
Замічають люде збоку,
що для кого мило.

Усі хлопці і дівчата стали говорити,
Чого став я на вулицю
так часто ходити.

ТА НЕ ЛЮБЛЮ Я НІ СТЕЦЬКА,
НІ ГРИЦЬКА

Та не люблю я ні Стецька,
ні Грицька,
Ні Івана, ні Степана, ні Яцька.

П р и с п і в:

Тільки люблю Василечка,
В Василечка вся силечка,
В нього є та ще й буде,
Та ще к тому роздобуде,
Василечек роздобуде,
Василечка любить буду!

Та не люблю я ні Мусія,
ні Кіндрата,
Ні Дороша-гречкосія, його брата.

Та не люблю я ні Семена,
ні Платона,
Бо я дівка дуже гарна і моторна.

Ой НЕНЬКО, НЕНЬКО

— Ой ненько, ненько,
Зацвіло серденько...
Ніхто ж мене так не любить, | 2
Як той коваленко.
Коваленко грає,
Дівчина гуляє,
Ніхто ж мої дівчиноньки | 2
Нехай не займає.
Бо хто її займе,
Біду собі знайде:
Руки, ноги переб'ю, бач, | 2
Додому не дойде.
Поїхали ковалі
Та з чужої сторони,
Що старого коваля | 2
Посадили на вола.
А старую ковалицю
Посадили на телицю,
А маленьких ковалят | 2
Посадили на телят.

Кує коваль брочку,
Заглядає в пічку,
Чи є борщ, чи є каша, | 2
Чи є в борщі штука м'яса.

Ой піду я до млина,
до млина

Ой піду я до млина, до млина,
Бо в нас млива вже нема, вже нема.
Там-то, мамцю, мельник,
Там-то, мамцю, добрий,
Там-то, мамцю, хороший,
Меле гречку без грошей!
Меле, меле, на кіш насипає,
Обернеться — мене пригортає.
Там-то, мамцю, мельник,
Там-то, мамцю, добрий,
Там-то, мамцю, хороший,
Меле гречку без грошей!
Меле, меле, меле, решетусь,
Обернеться — мене поцілує.
Там-то, мамцю, мельник,
Там-то, мамцю, добрий,
Там-то, мамцю, хороший,
Меле гречку без грошей!
Вчора дощик іспадав, іспадав,
Та й водиці напридбав, напридбав.

Грають всі потоки,
Повні вже лотоки,
Камінь меле, аж гуде —
Завтра вже мука буде!

ОЙ БОЛИТЬ НЯ ГОЛОВОНЬКА
ТА Й МЕЖИ ПЛЕЧИМА

Ой болить ня головонька
та й межи плечима!
Треба мені дохторика
з чорними очима.

Ой не того дохторика,
що він дохторує,
Але того дохторика, що файно цілує.

Ой болить ня головонька
від самого чола,
Не була я із миленьким
ні нині, ні вчора.

Не була я із миленьким
ні вчора, ні нині,
Ой як більше вже не буду,
то буде по мині.

І ДОЦ ІДЕ, І ХМАРИТЬСЯ

І доц іде, і хмариться,
В хуторі калюжа.
Не бачила миленького —
Хожу, як недужа.
Як бачила у неділю,
Сіючи шавлію,
Як бачила в понеділок,
Полючи барвінок,
Як бачила у вівторок,
Мов вже неділь з сорок,
Як бачила у середу,
Женучи у череду,
Як бачила у четвер,
Та вже і не тепер!
Як бачила у п'ятницю,
Та вже й не трапиться!
Як бачила у суботу,
Ідучи на роботу.

ЧОРНОМЕРЕЦЬ, МАТІНКО,
ЧОРНОМЕРЕЦЬ

Чорноморець, матінко, чорноморець,
Вивів мене босую на морозець. (2)

Вивів мене босую та й питає:
— Чи є мороз, дівчино,
чи немає? (2)

— Ой нема морозоньку, тільки роса,
А я, молодесенька, стою боса. (2)

Простояла ніченьку,
простояла другу,
Бо я тебе, чорноморець,
люблю дуже. (2)

НА ТАРІЛЦІ ТРИ ЛИНИ

На тарілці три лини,
Прийди, серце, прилини,
Прийди, прилини,
До серденька пригорни! | 2

Чумарочка рябесенька,
Пригортайся злегесенька,
Той мене пече, ріже,
Що не люблю,— в вічі лізе.
Той мене порива,
Кого люблю, та й нема.

Один оженився,
Другий утопився,
А третього чорти взяли,
Щоб не волочився. | 2

Ой не ходи по льоду,
Бо завалишся,
Чи ти ж мене вірно любиш,
Чи ти чванишся? | 2

Як я тебе не люблю,
Скарай мене, боже,
Буду тебе цілувать,
Поки сон не зможе.

2

І націлувався,
І намиливався,
Як у саду соловей
Та й нащобетався.

2

Соловейко щобетав,
Зозуля кувала,
Бодай же ти не дождав,
Щоб я цілувала.

2

ХОДИВ, ХОДИВ ПО ТОКУ

Ходив, ходив по току
Та і в ямку упав;
Любив, любив багатую
Багатая, губатая,
Та й убогую взяв.
Багатая, губатая,
Вона дуже пишна;
Убогая красивая,
Як у саду вишня.
З багатою почував
Та й горя набрався.
З убогою ночував
Та й націлувався.
Та й націлувався,
Та й намиливався,
Як у саду соловейко,
Та й нащобетався.
Соловейко щобетав,
Зозуля кувала.
Бодай же ти не діждав,
Щоб я цілувала.

ЯКБИ ТІЇ НЕ ТИНИ
ТА НЕ ПЕРЕТИНКИ

Якби тії не тини та не перетинки,
Ходив би я до дівчини щодня,
щогодинки!

Якби тії не тини та не перелази,
Ходив би я до дівчини у день
по три рази!

Перелазив через тин, через огороди,
Заплутався в гарбузику
та й наробив шкоди.

— Добривечір, старі люде!
А що з того буде?

Виплутайте з гарбузини,
то й шкоди не буде.

Ой ВАСИЛЮ, ВАСИЛИНО

— Ой Василю, Василю,
Наше поле не сіяне,
А нас тільки двоїчко —
Любімося, сердечко!
Ой Василю, Василю,
Купи мені намистечко
На білу ю шию;
А я тобі, Василю,
Сорочечку пошю —
Хоч пошю, не пошю,
Люби, серце Василю.
— Цур його матері,
Яка дженджуриста:
Купив за шаг стьожечку,
Ще хоче й намиста!

ЯК ПОЇХАВ МІЙ МИЛЕНЬКИЙ
ДО РІДНІ

Як поїхав мій миленький до рідні,
Купив мені чобіточки —
Ось вони на мені,
Щоб я йому правду казала,
Щоб я його серденьком звала.

Чобіточки на мені, на мені,
І вся правда при мені, при мені.
І не буду правди казати,
І не буду серденьком звати.

Як поїхав мій миленький до рідні,
Купив мені хустиночку —
Ось вона на мені,
Щоб я йому правду казала,
Щоб я його голубчиком звала.

Хустиночка на мені, на мені,
І вся правда при мені, при мені.
І не буду правди казати,
72 І не буду голубчиком звати.

Як поїхав мій миленький до рідні,
Купив мені коралики —
Ось вони на мені,
Щоб я йому правду казала,
Щоб я його соколоньком звала.

Коралики на мені, на мені,
І вся правда при мені, при мені,
І не буду правди казати,
І не буду соколоньком звати.

ТЕЧЕ ВОДА КАЛАМУТНА

Тече вода каламутна.

— Мила моя, чого-сь смутна?

— Я не смутна, лем сердита,

Через тебе-м зночі бита.

2

Била мене мамка зночі

За Іванкові карі очі,

Ще й казала — буде бити,

Щоби Іванка не любити.

2

А я Іванка так люблюю,

Де ся стріну, там цілую.

Ой Іванку, серце моє,

Не є таких, як ми двоє?

2

Мамко моя, зроб ми дащо,

За Іванком дуже тяжко.

Мені мати ворожила —

Взяла тичку та й набила.

2

Мамко моя солоденька,

74 І ти була молоденька,

Ти ходила так за няньком,
Як я тепер за Іванком.

2

Тобі було добре, мати,

Між своїми вибирати:

Ти любила мого нянька,

Я люблю чужого Іванка.

2

Ой якби ми в'єдно жили,

Нам би люди завиділи,

Бо ми такі паровані,

Як горнятка мальовані.

2

Тече вода коло села,

А дівчина вже весела:

Любилися, кохалися —

Через рочок побралися.

2

МАТИ ДОЧКУ НАУЧАЛА

Мати дочку научала,
Щоб вона пізно не гуляла,
Щоб пізенько не гуляла,
Щоб гарненько не вдягалась
І ні з ким щоб не кохалась.

— Згадай, мамцю, сама собі,
Як ти була в такій добі,
Чи ти гарно не вбиралась,
І ні з ким ти не кохалась?
— Пригадую сама собі,
Як я була в такій добі,
То я гарно вбиралась,
З трьома разом кохалася:
То Кирило, то Гаврило,
На кого глянь — душі мило.

Ой МАТИ, ЛЮБЛЮ ГРИЦЯ

Ой мати, люблю Гриця,
Вечеряти не хочеться!

П р и с п і в:

Ой нене, не бий мене,
Люблю Гриця і він мене!

І не буду обідати,
Аби Гриця одвідати!
Ой матінко, черешенько,
Води мене хорошенько.
Щодня в білій сорочці,
Щоб любили мене хлопці!
Ой устану я раненько
Да змиюся я біленько,
Ой завину папільоти —
Прийде Гриць на зальоти!

Муку сію, горох точу,
Я за Гриця заміж хочу!

Обійду я кругом хати,
Нігде Гриця не видати;
Обійду я кругом току,
А на Гриця пасу оком!
Із берегу качки гнала,
Спотикнулась да й упала.
За те мене мати била,
Щоб я Гриця не любила!
Ой мати, переплачу,
Люблю Гриця, де й побачу!

Я ДАРОЧКУ ПОЛЮБИВ,
В ДАРОЧКИ НАПИВСЯ

Я Дарочку полюбив,
в Дарочки напився,
А прийшов я додому,
батько ми набився.
Питався мене батько:

«Де-сь почував, сину?»
Я му кажу: «На току»,
а він за чуприну.

Як взяв мене батько бити,
як взяв молотити:
— Ой перестань, мій синоньку,
Дарочку любити.

А тепер же, хвала богу,
канчук му ввірвався,
А я схильці попід бильце —
в кропиву сховався.

Ішов батько коло мене
та і спотикнувся,
А я з лихом та з бідою
собі осміхнувся.

Як взяв мене батько бити,
як взяв волочити:
— Ой перестань, мій синопьку,
Дарочку любити.
— Я Дарочку полюбив
на святої Ганни,
Бо Дарочка, татуненьку,
ще краща від пани.

КАЗАВ МЕНІ ТАТО,
ЩОБ Я ОЖЕНИВСЯ

Казав мені тато, щоб я оженився,
Щоб поночі не ходив
та не волочився.

А я добрий хлопець та не волоцюга,
Де дівчину чую, там нічку ночую.

Де дівчата ладні, там ночую два дні,
А де кострубаті, втікаю з-під хати.

ЛЮЛЬКА МОЯ ПЕНЬКОВАЯ
ЗВЕЧОРА КУРИЛАСЬ

Люлька моя пеньковая
звечора курилась,
Поставив я на полицю —
впала та й розбилась. (2)

Люлька моя пеньковая,
як тебе нажити,
Ой піду я по базару
по люльці тужити! (2)

На базарі дівка ловка пшоно
продавала,
Вона ж мені, молодому,
люльчку сторгувала. (2)

За люлечку копійчку,
за табачок грошик:
— Кури ж, кури, мій миленький,
кури ж, мій хороший! (2)

Ой чи мені вдову брати,
чи вдови дівчину

— Ой чи мені вдову брати,
чи вдови дівчину,
Ой чи мені пуститися в пустую
пустинню?

Іде гультяй улицею, в сопілочку
грає,
Кажуть люди — то парубок,
а він жінку має.

Закликали молодиці нічку почувати,
Поставили стороженьку —
од баб вартувати.

Вартувала стороженька —
всі добрії люди:
— Тікай, тікай, гультяєнко,
біда тобі буде!

А молодий гультяєнко і сам
догадався, — 83

Зігнувсь, зігнувсь понад тином
та й в зіллі сховався.

Пішли тії молодиці
того зілля рвати,
Стали того гультяєнка сліди
пізнавати.

Нема ж того гультяєнка,
нема його тута,
Повсходила по слідочкам шалфія
та рута.

Ой вискочив гультяєнко та взявся
у боки:
— Подивіться, молодиці,
який я високий!

Подивіться, молодиці,
у кого я вдався,
Хіба дасте купу грошей,
щоб поженивався!

Перебреду бистру річку,
на бережку стану —

Одна несе вареники,
а друга сметану!

Перебреду бистру річку,
стану на пісочку —
Одна мила штани несе, а друга —
сорочку.

А котора штани несе, то та моя буде,
А котора рубашечку —
пуцу поміж люде!

ОЙ ПРОДАЛА ДІВЧИНОНЬКА КУРКУ

Ой продала дівчинонька курку
Та й купила козакові люльку,
Люльку за курку купила,
Бо козака вірно любила.

Ой продала дівчинонька гребінь
Та купила козакові кремінь.
Кремінь за гребінь купила,
Бо козака вірно любила.

Ой продала дівчинонька сало
Та купила козаку кресало.
Кресало за сало купила,
Бо козака вірно любила.

Ой продала дівчинонька юпку
Та купила козакові губку.
Губку за юпку купила,
Бо козака вірно любила.

Ой продала дівчинонька душу
Та купила тютюну папушу.

Папушу за душу купила,
Бо козака вірно любила.

Коли б мені тютюн та люлька,
Коли б мені жінка Гапулька,
То я б її цілував, милував
Та й до печі куховарочку пайняв.

ПІШОВ ІВАН
В ПОЛОНИНУ КОСИТИ

Пішов Іван в полонину косити,
Пішло за ним дев'ять дівок сушити.
Та й накосив дев'ять валів

в один день — 2
Не посушать дев'ять дівок
за тиждень.

Не любила-м, лиш одного, е-я-гой!
Кажуть люди, гріх за нього, о-я-гой!
Я ся гріха побояла, е-я-гой,
Сімох зразу вчарувала, о-я-гой! 2

Женив би-м ся, а боюся, е-я-гой —
Аж натрафлю жону-біса, о-я-гой!
Ще два рочки полегію, е-я-гой!
На найфайній ся оженю, о-я-гой! 2

Любила-сь ня цілий тиждень,
е-я-гой,

Забула-сь ня восьмий день, о-я-гой!
Невелика серцю туга, е-я-гой,
Не будеш ти, буде друга, о-я-гой! 2

ОЧЕРЕТОМ КАЧКИ ГНАЛА

Очеретом качки гнала,
Заплуталась та й упала.
За те мене мати біла,
Щоб я хлопців не любила.

А я хлопців не любила,
Тільки Грицька та Кирила,
І Микиту та Данила.
А іншим лік загубила.
Опанаса і Уласа,
Бо танцюють у два баса.

За Трохима під кінець
Побив мене панотець.

СЕВЕРИН, СЕВЕРИН,
СЕВЕРИНОЧКУ

- Северин, Северин, Севериночку!
— Чого?
— Посватай та у нас ти дівчиноньку!
— На врага?
— А в дівчиноньки карі оченьки!
— Як морква!
— Гуляй вона до півноченьки.
— Бо така чесна!
— З досвіток йшла, утомилася.
— Бо дуже спішила!
— Додому прийшла та й звалилася.
— Бо п'яна була!
— Се ж та дівчина так процвітає.
— Як макуха під лавкою!
— Коли ж сєє, плюнь на дівчину.
— Пху! пху! пху!
— І побий її, як злу личину!
— Нехай її біс поб'є!

ОЙ КОЗАЧЕ, ЩО РОБИТЬ БУДЕМ

- Ой козаче, що робить будем?
Ой, ой, ой, ой, ой!
Ой треба ж нам та колісочки,
ой ти душка мой!
— Од Києва до Ростова, сюда-рита,
й рита й том,
Колісочка берестова, гоп-тіра,
ром-бом-бом! *
— Ой козаче, що робить будем?
Ой треба ж нам та целюшечок.
— Є в Маруськи три фартушки,
Ото ж будуть на целюшки.
— Ой козаче, що робить будем?
Ой треба ж нам та й сповивача.
— Єсть на волах налігачі —
Тото ж наші сповивачі.
— Ой козаче, що робить будем?
Ой де ж ми охрестим дитину?

* Далі приспіві чергуються в тій же по-
слідності.

— Од Києва до трактиру
Та й охрестимо дитину.

— Ой козаче, що робить будем?
Ой кого ми у куми візьмем?

— Єсть у мене сестра й брат
Та не будем чужих брать.

— Ой козаче, що робить будем?
А чи ти мене та й брать будеш?

— Бодай же я не дождав,
Щоб я тепер тебе брав!

— Ой козаче, що робить будем?
Ой треба ж нам позиватися.

— Бодай же ти не дождала,
Щоб ти мене позивала!

ОЙ САД-ВИНОГРАД,
КУЧЕРЯВА ВИШНЯ

Ой сад-виноград, кучерява вишня,
Стоїть хлопець під вікном,
Щоб дівчина вийшла. | 2

Приспів:

Ой рув, рува-я, ой рув, рува-я,
Рува, рува, рува-я,
люба милая моя. (2)

А дівчина не виходить,
хатину вбирає,
Стоїть хлопець під вікном
та з жалю вміває. | 2

— Ой не стій під вікном,
не тупай ногою,
Бо не вийду та не стану говорити
з тобою. | 2

Ой не стій під вікном,
не махай рукавом.
Бо не вийду говорити
із таким чудаком. | 2

Не ходи по саду, не топчи травці,
Як не люблять тебе дівки,
то йди до вдовиці.

2

КОТИЛИСЯ ВОЗИ З ГОРИ,
ПОЛАМАЛИСЬ ЯРМА

Котилися вози з гори,
поламались ярма.
А вже ж мені не ходити,
де дівчина гарна.

П р и с п і в:

Сяк, так, моя мила,
Коханая, чорнобрива,
Я з тобою жити не буду,
Я ж тебе не забуду,
Милая моя, гей, мила!

Котилися вози з гори, поламались осі,
А вже ж мені не ходити до дівки
Хведосі.

Котилися вози з гори,
поламались спиці,
А вже ж мені не ходити
та на вечорниці.
Як вийду я за ворота та стану я,
стану,

Одна несе вареники, а друга —
сметану.

ЯК Я БУЛА МОЛОДА

Як я була молода,
Була в мене урода,
А тепер я вроду
І в дзеркалі не знайду.
Гей, гей, докучило
                        бровоньками моргати,
Ах, ах, дай же, боже,
                        того мужа діждати.

Піду фарби накуплю,
Лице собі побілю,
Чи не знайду такого,
Що полюбить мя много.
Гей, гей, докучило
                        бровоньками моргати,
Ах, ах, дай же, боже,
                        того мужа діждати.

Припну фартух догорн,
Золотії береги,
96 А срібная середина,

Чи не красна я дівчина.
Гей, гей, докучило
                        бровоньками моргати,
Ах, ах, дай же, боже,
                        того мужа діждати.

Возьму шубу з оксамиту,
Соболями підшиту,
Золотії галони,
А срібнії запонн.
Гей, гей, докучило
                        бровоньками моргати,
Ах, ах, дай же, боже,
                        того мужа діждати.

Чобіточки з саф'яну
За сім золотих дістану
І викрешу голубця.
Чи не зваблю молодця.
Гей, гей, докучило
                        бровоньками моргати,
Ах, ах, дай же, боже,
                        того мужа діждати.

ЗЕЛЕНЕНЬКИЙ БАРВІНОЧКУ

Зелененький барвіночку,
Стелися низенько,
А ти, милий, чорно..,
А ти, милий, чорнобривий,
Присунься близенько.

П р и с п і в:

Ще, ще, ще, ще, ще, ще ближче,
Присунься ще ближче.

Зелененький барвіночку,
Стелися ще нижче,
А ти, милий, чорно..,
А ти, милий, чорнобривий,
Присунься ще ближче.

Ой ти, мамо, моя мамо,
Мамо моя мила,
Не дай мене за..,
Не дай мене за старого,
Бо я чорнобрива.

Ой дай мене за такого,
Що не має вуса,
Він на мене за..,
Він на мене заморгав,
А я засміюся.

ОЙ МАМЦЮ,
ГАДАЙ, ГАДАЙ

Ой мамцю, гадай, гадай,
За музику не дай, не дай,
Бо з музики і маляра
Нема нігди господаря.

А в неділю грати, грати,
В понеділок ляже спати,
А в вівторок пити, пити,
А в середу жінку бити.
А в четвер підхмілиться,
А в п'ятницю поправиться,
А в суботу купить струни
Та й на друге село суне.

Я В СЕРЕДУ РОДИЛАСЯ,
КАЖУТЬ ЛЮДИ — ГОРЕ

Я в середу родилася, кажуть люди —
горе.

Не піду я за старого — | 2
бородою коле.

А піду я за такого, що не має й вуса,
Він на мене кивне, моргне,
а я засміюся.

Мела хату, мела сіни
та й засміялася,
Вийшла мати воду брати | 2
та й догадалася.

— Чого ж, доню, чого ж, доню,
чого ти смієшся?

Полюбила козаченька | 2
та й не признавсья.

— Ой ти, горо кам'яная,
чом не лупаєшся,

Ой дівчино молодая, | 2
чом не признавсья?

— Хіба б же я з піску була,
  щоб розсипалася,
Хіба б же я дурна була,
  щоб я призналася. | 2

ХТІЛА МЕНЕ МАТИ

Хтіла мене мати
За мельника дати.
Я мельника не люблю,
За мельника не піду:
Мельник мірки вибирає,
А мене все проклинає.

Хтіла мене мати
За шевчика дати.
Я шевчика не люблю,
За шевчика не піду:
А швець ходить горою
Та все смердить смолою.

Хтіла мене мати
За писаря дати.
Я писаря не люблю,
За писаря не піду:
Писар буде писати,
Мене дома лишати.

Хтіла мене мати
За панпча дати.
Я панича не люблю,
За панича не піду:
Панич буде панувати,
А я буду бідувати.

Хтіла мене мати
За косаря дати.
За косаря я піду:
Косар буде косити,
Мене щиро любити.

НАЩО МЕНІ ЖЕНИТИСЯ,
НАЩО ЖІНКУ БРАТИ

Нащо мені женитися,
нащо жінку брати?
Тепер сіна неврожай,
нічим годувати.

Гречаної половиці та не буде їсти,
А ячмінна з овсюками —
буде в зуби лізти.

Нащо мені женитися,
нащо мені жінка:
Цвітуть цвіти в городі,
всякая нагідка.

ЧИ ТИ МЕНЕ, ВАСИЛЮ,
НЕ ЗНАЄШ

— Чи ти мене, Василю, не знаєш,
Що ти мою хатину минаєш?
Моя хата край води, край води,
З високого дерева — лободи.

Чорні очі, як терен, як терен;
Коли ж ми ся, Василю, поберем?

— Маю в бозі надію, надію,
Поберемся в неділю, в неділю.

— Де ж ти мене поведеш, поведеш,
Коли хати не маєш, не маєш?

— Поведу ти в чужую, в чужую,
Заким свою збудую, збудую.

— Будуй, будуй з лободи, з лободи,
До чужої не води, не води:

Чужа хата — не своя, не своя,
Як свекруха лихая, лихая.

— Ой виросла сосонька на току;
Чекай мене, дівчино, до року.

— Хіба би я розуму не мала,
Щоби-м тебе до року чекала?

— День би-м косив, день би-м косив,
день би-м жав,
Щоби-м тебе, дівчино, тебе взяв.
— Ані коси, ані жни, ані жни,
Но наваживсь, то возьми, то возьми.

А ти любив Парашку, Парашку,
З мене чиниш іграшку, іграшку.
— Присяй-богу, не люблю, не люблю
І любити не буду, не буду.

Ой молодці, молодці, молодці,
Скажіть моїй дівочці, дівочці,
Най не любить іншого, іншого,
Іно мене єдного, єдного.

— Ой ду, ду, ду, ду, ду, ду, ду, ду,
Вродила-м ся на біду, на біду;
Горшком воду носити, носити,
Соломою палити, палити.

ОЙ ТИ, ГАРНИЙ СЕМЕНЕ

— Ой ти, гарний Семене,
Іди сядь коло мене,
І хатина в мене є,
Сватай мене, Семене!

— Нащо мені та хатина,
Коли дівка, як драбина,
А я візьму в одній льолі,
Аби мені до любові.

— Ой ти, гарний Семене,
Іди сядь коло мене,
І корова в мене є,
Сватай мене, Семене!

— Нащо мені та корова,
Коли дівка, як ворона,
А я візьму в одній льолі,
Аби мені до любові.

— Ой ти, гарний Семене,
Іди сядь коло мене,

І подушка в мене є,
Сватай мене, Семене!

— Нащо мені та подушка,
Коли дівка не пампушка,
А я візьму в одній льолі,
Аби мені до любові.

— Ой ти, гарний Семене,
Іди сядь коло мене,
І телиця в мене є,
Сватай мене, Семене!

— Нащо мені та телиця,
Коли сама, як мазниця,
А я візьму в одній льолі,
Аби мені до любові.

— Ой ти, гарний Семене,
Іди сядь коло мене,
І коняка в мене є,
Сватай мене, Семене!

— Нащо мені та коняка,
Як ти сама роззявляка,

А я візьму в одній льолі,
Аби мені до любові.

— Ой ти, гарний Семене,
Іди сядь коло мене,
Карбованці в мене є,
Сватай мене, Семене!

— Карбованці у казну,
Тебе, Галя, я візьму.
Моя люба, моя цяця!
Хіба можна нам розстатися?

— Відчепися від мене,
Дурнуватий Семене,
То я тобі так казала,
Твою думку добре знала.

ОЙ У ВИШНЕВОМУ САДОЧКУ

Ой у вишневому садочку
Там соловейко щебетав,
Віть-віть-віть, тьох-тьох-тьох,
А-я-я, ох-ох-ох, | 2
Там соловейко щебетав.

Ой у зеленому садочку
Козак дівчину увіщав,
Віть-віть-віть, тьох-тьох-тьох,
А-я-я, ох-ох-ох, | 2
Козак дівчину увіщав.

— Ой ти, дівчино чорноброва,
А чи підеш ти за мене?
Віть-віть-віть, тьох-тьох-тьох,
А-я-я, ох-ох-ох, | 2
А чи підеш ти за мене?

— Моя матуся тебе знає,
Чи той козак, що все гуляє,

Віть-віть-віть, тьох-тьох-тьох,
А-я-я, ох-ох-ох,
Чи той козак, що все гуляє. | 2

А я матусі не злякаюсь,
Якщо з тобою покохаюсь,
Віть-віть-віть, тьох-тьох-тьох,
А-я-я, ох-ох-ох,
Якщо з тобою покохаюсь. | 2

МАВ Я РАЗ ДІВЧИНОНЬКУ
ЧЕПУРНЕНЬКУ

Мав я раз дівчиноньку чепурненьку,
Любу щибетущечку рум'яненьку.
Гей, гей, га, уха-ха,

Дівчино-рибчино молода. (2)

Посилав я старостів у неділю,
Думав — погуляємо на весіллі.

Гей, гей, га, уха-ха,

Дівчино-рибчино молода. (2)

Мали повернутися з рушниками,

Але повернулися з гарбузами.

Гей, гей, га, уха-ха,

Дівчино-рибчино молода. (2)

Всьому супротивився

батько рідний,

Бо вона багата, а я бідний.

Гей, гей, га, уха-ха,

Дівчино-рибчино молода. (2)

Думав я втопитися з тої злості,

Та вода холодна — ломить кості.

Гей, гей, га, уха-ха,

Дівчино-рибчино молода. (2)

**СІМЕЙНЕ ЖИТТЯ
РОДИЧІ
КУМІВСТВО**

Ой жоно моя, жононько

Ой жоно моя, жононько!
Та люби мене, серденько!
А як я поїду від міста до міста,
Куплю своїй жоні спідниченьку
з краму.

Зачекай, жоно, нехай приміряю,
Ой чи раз, чи гаразд,
чи не коротенька.

Люби ж мене, моя жоно
Ще й мос серденько!

Ой жоно моя, жононько!
Та люби мене, серденько!
А як я поїду від міста до міста,
Куплю своїй жоні сорочку з краму.

Зачекай, жоно, нехай приміряю,
Ой чи раз, чи гаразд,
чи не коротенька.

Люби ж мене, моя жоно
Ще й мос серденько!

З БАНЮРА Я ВОДУ БЕРУ,
НА КАМЕНІ СТОЮ

З банюра я воду беру,
на камені стою, 2
Такого я мужа маю,
што ся го не бою.

Такого я мужа маю,
як ярчана паска, | 2
Тоді я го поцілую, кед є моя ласка.

Такого я мужа маю,
што мат дуже жита, | 2
Бо я рада, хліба печу
з велького корита.

Такого я мужа маю,
мат дуже пшениці, | 2
Я рада, галушки варю
по великій місці.

Такого я мужа маю,
што мат дуже вівса, | 2
Бо я рада, кисель варю,
бо кисель найліпша.

СЕРЦЕ МОЄ ЛЮБЕЄ

Серце моє любеє,
Ходім жати обое,
Ох ти, ох я,
Нажнем копу обое.

Серце ж моє любеє,
Зносім снопи обое,
Ох ти, ох я,
Зносим снопи обое.

Серце ж моє любеє,
Ходім до коршми обое,
Ох ти, ох я,
Підем до коршми обое.

Серце моє любеє,
Візьмім квартиру обое.
Ох ти, ох я,
Візьмім квартиру обое.

Серце ж моє любеє,
Хто ж буде платити?

Ох ти, ох я,
Заплатим обое.

Серце ж мое любес,
Варім вечеряти обое,
Ох ти, ох і я —
Повечеряєм обое.

Серце ж мое любес,
Повечеряєм обое,
Ляжем спати обое

ПОЇХАВ БИ В ЛІС
ПО ДРОВА

Поїхав би в ліс по дрова,—
В мене жінка чорноброва.

П р и с п і в:

Треба дома сидіть,
Треба жінку глядіть,
Щоб і хтось не прийшов,
Щоб і щось не приніс:
Або сала кусок,
Або мила брусок,
Або теї нещасної
Чечевиці мішок.

Поїхав би я волів пасти,—
Хочуть хлопці жінку вкрати

Поїхав би я до млина,—
В мене жінка молода.

Пішов би я погуляти,—
Прийде жінка заганяти.

чи я не хазяйка,
чи не господиня

— Чи я не хазяйка,
чи не господиня?
Сім день хати не мела,
печі не топила. | 2

Сватай мене, дячку,
премудрую швачку,
Рушник на кілочку,
сміттячко в куточку. | 2

Приїхали купчики сміття купувати:
— Ой що ж тобі, чепурушко,
за нього давати? | 2

— Сюди хіп, туди хіп,
за сміттячко — вісім кіп,
А дев'ята кіпка,
щоб вимела тітка. | 2

Мене батько заміж дав,
солон'яні воли дав,

А мій милий, чорнобривий,
на припічку запрягав. | 2

Ой гей, кудий, до ярма, оглянувся —
вже нема.

Моя жінка топила,
в печі воли спалила. | 2

Ой мій милий заболів
(Кисіль)

Ой мій милий заболів,
Киселечку захотів.
Ой і рано-ранесенько,
Киселечку захотів.
А як я то, молода,
Нелінивая була,
Ой як пішла по селу
Добувати киселю.
Не добула киселю,
Та купила овса.

Приспів:

— Цить, милий, не вмирай,
Киселечку дожидай!

Не вмирай, не вмирай,
Ти надьожа моя!
Дожидай, дожидай,
Радость дорога моя!

І забрала овес
У запаску увесь*.
Та принесла той овес
Та додому увесь.
Ой поспала овес
На холодній печі.
Ох і сох той овес
Руський місяць увесь.
І забрала той овес
У запаску увесь.
Та пішла по селу
Добувати жорнів.

Не добула кам'яних,
Та й добула луб'яних.
Ізмолота той овес
На мучицю увесь.
Учинила кисіль
На шістнадцять неділь.
Учинила кисіль
У безодній діжі.

* Перед приспівом весь час повторюється «Ой і рано-ранесенько» з попереднім рядком, наприклад: «Ой і рано-ранесенько, у запаску увесь».

Уже кисіль кисне,
З милого дух тисне.
Ой як ішла по селу
Добувати сита.
Не добула сита,
Та добула борони.
Процідила вранці
На чотири пальці.
Приставила до печі,
Уже милий без речі.

П р и с п і в.

А вже кисіль клекотить,
З милого дух виходить.

П р и с п і в.

Поки кисіль ізкипів,
Уже милий одубів.
Якби дома була,
То я б вмерти не дала.

Я казала зранку:

126 — Бери, милий, drankу.

Тебе чорт же напер,
Та й у добрі — умер.
Якби була упала,
То б я й тую зняла.

ЯК ПОЇХАВ МІЙ МИЛЕНЬКИЙ

Як поїхав мій миленький
Та у поле орати,
Та забув плуга взяти.

А я, молода,
Не лінива була,
А до того ще й догадливая.

Як схоплю я той плужок
Та за ним у лужок:
— На ж тобі, на ж тобі,
Мій миленький, плужок!

Як поїхав мій миленький
Та у поле орати,
Та забув борону взяти.

А я, молода,
Не лінива була,
А до того ще й догадливая.

Як схоплю я борону
Та за ним дремену:
— На ж тобі, на ж тобі,
Мій миленький, борону!

ОЙ ЗНАТИ, ЗНАТИ,
ХТО КОГО ЛЮБИТЬ

Ой знати, знати, хто кого любить:
Сяде близесенько
ще й приголубить. | 2

Ой знати, знати, в кого в дочки:
Втоптані стежечки
через садочки. | 2

Ой знати, знати, хто не жонатий:
Білее личенько, як в паненяти. (2)

Ой знати, знати, хто оженився:
Скорчився, зморщився
та й зажурився. | 2

КАЗАВ МЕНІ БАТЬКО

Казав мені батько,
Щоб я оженився,
По досвітках не ходив
Та й не волочився. | 2

А я козак добрий
Та й не волочуся,

Де дівчину чую,
Там нічку ночую,
А де молодички,
Там я і дві нічки.

Покіль не женився,
Потіль не журився,
Ні ложкою, ні мискою,
Ні третьою колискою. | 2

А як оженився,
Так і зажурився
Ложкою і мискою
Ще й третьою колискою. | 2

Як прийшов у хату,
Одно каже: «Тату!»
Одно каже: «Тату!»
Друге каже: «Папи!»
Жінка каже: «Бери шапку,
Тікай к чорту з хати!

Тікай к чорту з хати
У поле орати,
Я ж собі, молоденька,
Піду погуляти».

| 2

Гуляла, гуляла
Та й нагулялася,
Усипала борщу в глечик,
В поле поплелася.

| 2

Ходила, ходила,
Світоньком нудила,
Та не знайшла орача,
Додому прибігла.

| 2

Як прийшла додому,
Лягла серед долу,
Лягла, лягла, лягла, лягла,
Лягла серед долу.

| 2

Лягла серед долу,
Дригає ногою,
Дрига, дрига, дрига, дрига, | 2
Дригає ногою.

ЗАКЛІ Я БИЛА МАЛЕНЬКА

Заклі я була маленька,
Колисала мя мамонька,

П р и с п і в:

Гов-гов, гов-гов, гоя-гоя,
Головонька бідна моя!

Тепер же я уж велика,
Треба би мі чоловіка.

В загородці цвітки в'ються,
А за мною хлопці б'ються.

Не бийтеся, нема за що,
Хоць я гарна, та ледащо.

Заклі я ся не видала,
Жадной біди я не знала.

А тепер я біду знаю,
Позно лягам, скоро встаю.

Хижку мести, сіни мести
І за плугом їсти нести.

В пецу палю і квас місю,
Дитя плаче, я колишу.

Ніж дитину покормила,
Кура миску загубила.

А муж ходить, подудрює,
Танець з кийом обіцює.

Ніж я була молодиця,
Цілювали хлопці в лица,

А тепер я стара баба,
Не цілують, хоць би-м рада!

ЯК Я БУЛА МАЛЮСЯ

Як я була малюся,
Була в мамі лялюся,
А як заміж віддалася —
До коцюби придалася.

Ще з досвітку діжку мішу,
Дитя плаче, я колишу.
Поки діжку замісила,
Свиня двері вивалила,

А як двері уставила,
Курка миску розбила.
Лиш зігнулась я до миски,
Дитя випало з колиски.

А ще треба хату мести,
Потім в поле обід нести.
Та як з поля вернулася,
Уся біда минулася.

ОЖЕНИВСЯ У ПЕТРІВКУ

Оженився у Петрівку
Та взяв дівку-семплітку.

П р и с п і в:

Соловей, соловей тьох, тьох,
Переборчисто тьох-тере-рьох!

Узяв дівку-семплітку,
Не вимете хати влітку.

Треба няньку, треба мамку
Ще й до печі куховарку.

Поки діжу замісила,
Свиня двері розносила.

Свиня двері розносила,
Жінку в діжі утопила.

Прийшлось волів наїмати,
Жінку з діжі рятувати.

А В П'ЯТНИЦЮ
ШТАНИ ПРАЛА

А в п'ятницю штани прала,
А в суботу маглювала,
Ой цеє маглювала,
Ой я ж, ой я ж маглювала.

В пецу палю, тісто мішу,
Дитя плаче, я колишу.
Хату мести, сіни мести,
Косареві їсти нести.

Заким дитя покормила,
Свиня двері виломила.
Така в тебе господиня,
Що капусту їла свиня.

Я В ПОЛІ РОДИВСЯ ВНОЧІ
ПРИ ЛУНІ

Я в полі родився вночі при луні,
Добрі були люди родичі мої.

Оце я, Ярема, ох і о-хо-хо! (2)
Родичі зійшлися, у загс понесли,
І там мені ймення Ярема дали.

Оце я, Ярема, ох і о-хо-хо! (2)
Став я виростати, до школи ходить,
Було мені вчитель стане говорити:

Оце ти, Ярема, ох і о-хо-хо! (2)
Вже я незабаром парубійком став,
Не раз мені батько такеє казав.

Оце ти, Ярема, ох і о-хо-хо! (2)
— Женися, Ярема, прибуде ума,
Бо розуму в тебе чорт батька ма.

Оце я, Ярема, ох і о-хо-хо! (2)
Знайшли мені жінку, кохав мене,
Іноді по спині рогачем шмагне.

Оце я, Ярема, ох і о-хо-хо! (2)
А як оженився, господарем став:
Козеня в господу я собі дістав.

Оце я, Ярема, ох і о-хо-хо! (2)

Всі люди в колгоспі, а я досі ні,
Як же розлучатись з козою мені.

Оце я, Ярема, ох і о-хо-хо! (2)
Всі спішать до праці, а я не спішу,
Бо я в собі думу велику ношу.

Оце я, Ярема, ох і о-хо-хо! (2)
І визріла дума мені на печі,
Щоб падали з неба свіжі калачі.

Оце я, Ярема, ох і о-хо-хо! (2)

НЕХАЙ ЖЕ НАС БОГ РЯТУЄ
(Пісня про Купер'яна)

Нехай же нас бог рятує,
Що наш батько не статкує:
Бере Йвана і Дем'яна,
Петра, Гриця і Степана,
Максима, Семена ще й Терешка.
Зібралася кумпанія
Невеличка, але чесна:
Ідні сіли по один бік,
Другі сіли по другий бік,
Купер'ян найстарший посередині.
— Зібралися ми та всі тутечки.
Не прості люди — все реміснички:
То писарі, то малярі,
То ковалі, то слюсарі,
То музики, то дзвонарі,
То шевчики, то крамарі,
Виновари й пивовари,
Купер'ян — цехмейстер над соломою.
Ой дай же нам, господи,
Що ми зібрались,
Що ми собі трощечки

Понапивались.

Хто маючий, хто багатий,
Хто покірний, хто завзятий,
Хто вродливий, хто хороший,
Кому течуть з річок гроші,
А Купер'ян каже: «Я весь у золоті».
Біжить Ганна ще й Тетяна,
Страшать батька Купер'яна,
Біжить Ганна ще й Данилко:
— Тікай, татку, куди видко,
Ось мамуня йде, всім біда буде!
Одні кажуть: «Іскриймося!»
Другі кажуть: «Признаймося»,
Один каже: «Сидім тихо»,
Другий каже: «Буде лихо»,
А Купер'ян каже: «Якось то буде!»

ДА КУДИ ІДЕШ, ЯВТУШЕ

Дівчина: Да куди їдеш, Явтуше,
Да куди їдеш,
мій друже?

Явтух: Не скажу!

Дівчина: Да коли ж твоя
та добрая ласка,
то й скажеш.

Явтух: На базар.

Дівчина: Підвези ж мене,
Явтуше,
Підвези ж мене,
мій друже.

Явтух: Не хочу!

Дівчина: Да коли ж твоя
та добрая ласка,
то й схочеш.

Явтух: Сідай, та скрасчку.

Дівчина: Ой що везеш, Явтуше,
Ой що везеш,
мій друже?

Явтух: Не скажу!

Дівчина: Да коли ж твоя
та добра ласка,
то й скажеш.

Явтух: Груші.

Дівчина: Ой дай мені, Явтуше,
Ой дай мені,
мій друже!

Явтух: Не дам!

Дівчина: Да коли ж твоя
та добра ласка,
то й даси.

Явтух: Візьми, та гниленьку.

Дівчина: Обніму ж тебе,
Явтуше,
Обніму ж тебе,
мій друже.

Явтух: Не хочу!

Дівчина: Да коли ж твоя
та добра ласка,
то й схочеш.

Явтух: Обніми, та не задуши!

Дівчина: Поцілую тебе, Явтуше,
поцілую тебе,
мій друже.

Явтух: Не хочу!

Дівчина: Да коли ж твоя
та добра ласка,
то й схочеш.

Явтух: Цілуй, та не вкуси!

ДАЛА МЕНІ МАТИ КОРОВУ

Дала мені мати корову
Та на мою бідну голову,
До корови треба рано встати,
А я люблю до полудня спати. | 2

А в неділю корову доїла,
В понеділок молоко цїдила,
Дивуються хлопці збоку:
— Господиня з неї нівроку! | 2

Ой візьму я хворостину з тину
Та й пожену корову в дубину:
— Іди, іди, корово, до вовка,
Нехай буде вільна головка! | 2

У СУСИДА ХАТА БІЛА

У сусіда хата біла,
У сусіда жінка мила:
Ніжки білі, невеличкі,
Носить жовті черевички. | 2

Устає вона раненько,
Прибереться чепурненько.
На спідання пиріжки,
Шуліки та галушки. | 2

А на обід борщ з сметані
Та ще й в мисці полив'яній,
Вареники, пугтя, кваша
Та гречана з салом каша. | 2

На полудень хліб гарячий,
Куліш з салом свинячим,
Кльоцки з салом та лемішка
І затірка впереміжку. | 2

На вечерю коржі з салом,
Пара курей з підливаєм,

Ніжки смажені свинячі,
Куліш та хляки ягнячі. | 2

А як все те позбирає,
Вона й трохи не гуляє:
Сяде собі за кужілку,
Пряде дуже тонку нитку. | 2

А у мене хата чорна,
Жінка бридка, не моторна,
Усе спить та лежить,
Та не хоче робить. | 2

КАЗАВ МЕНІ МИЛИЙ
НАВАРИТИ КВАСУ

Казав мені милий наварити квасу,
А я йому не зварила,
бо не мала часу.

Приспів:

Правда, люди, правда, я
Господиня гарная?

Казав мені милий пироги зварити,
А я йому не зварила,
не вміла зліпити.

Казав мені милий наварити борщик,
А я йому не зварила,
бо немитий горщик.

А як піде дощик, то обмне горщик—
От тоді я миленькому
зварю смачний борщик.

Хмара насуває, дощик накрапає,
Через стіни вода ллється,
сміття забирає. | 149

ЧИ ЦЕ Я НЕ ГАРНА,
ЧИ НЕ ГОСПОДИНЯ

Чи це я не гарна, чи не господиня:
На городі лобода, | 2
а в хаті пустиня.

Приспів:

Правда, люди, правда,
Господиня гарна,
Правда, люди, правда,
Господиня гарна я. (2)

На городі лобода аж ся похилила,
А у хаті павуки | 2
вікна заслонили.

Прийду до сусідки, порядочки бачу,
А як прийду я додому, | 2
то й собі попрачу*.

Прийшла я додому
та й стала пратати,
Зморив мене дуже сон, | 2
я лягаю спати.

* По пр а т а т и — поприбирати.

Миски на полиці, ростуть печериці,
Горшки під лавою | 2
ростуть муравою.

Повій, вітре буйний,
звідки я тя прошу,
Позамітай сіни, хату, | 2
хай сміття не пошу.

Дощик накрапає, миски поливає,
Вітер повіває, хату замітає. (2)

Через сіни вода йде, сміття забирає.
Мала дві подушки, що матінка дали,
То сороки, то ворони
на гнізда покрали.

Йдуть люди з поля
та й з мене сміються,
Що на моїх подушках | 2
ворони несуться.

Не журіться, люди, якось воно буде,
Оскубаю воронята, | 2
ще й перина буде.

МАЩУ ХАТУ, ЩІТКИ ЗНАТИ

Мащу хату, щітки знати,

Приспів:

Ая-я, ая-я!

Не навчила мене мати.
Як спечу хліб, та й лепкий,
А зварю борщ, та й квасний.
То за борщик, то за каву
Залетіла аж під лаву.
А як вилізла з-під лави,
Замість борщу влила кави.
Припережу фартушину,
Піду в поле та й спочину.
Як нажала півснопа я,
То й казала, що копа є,
Як нажала один сніп,
То й казала, то п'ять кіп.
Почав дощик росити,
Вийшов милий косити:

— Де ж ті снопи, що-с нажала?
Чи під копами ти спала?
— Добрі люди в межу жалп,
Всі мої снопи покрали.
Пішов милий на лужок,
Вибирає прутичок.
Вибирає прутичок
Та й до моїх литочок.
— Ой хто ж тебе так навчив,
Щоб ти мене так лічив?
— Старший брат мене навчив,
Щоб я тебе так лічив,
Нарадили сусіди,
Щоб навчити назавжди.

СИВИЙ КІНЬ,
А ЧОРНА БРИЧКА

Сивий кінь, а чорна бричка,
Моя жінка химеричка.
Як захоче химерити,
Хоч не хоч, а треба бити.
Душа в неї часникова,
Кров гаряча, бурякова,
Душа в неї, як жарило,
Сама ж така, як барило.
Цілий тиждень мастить, мис,
А під полом свиня рие,
Свиня рие, підкидає,
Отак гарно прибирає.
Кури в запічку несуться,
А на печі півні б'ються,
А на печі півні б'ються,
На столі миші гризуться.
Як музику де зачує,
На музиках і почує.

Я В МАТЕРІ ОДНА БИЛА

Я в матері одна біла, (2)
Два городи обробила.

П р и с п і в:

Гуляю я, гуляю я!

Два городи обробила, (2)
Одна диня уродила.

Повезла я продавати (2)
Та й не знаю, що казати.

Поки люди ціну склали, (2)
То цигани диню вкрали.

Ой цигани, добрі люди, (2)
Ой що ж мені дома буде?

Приїхала я до хати (2)
Та й не знаю, що казати.

На городі свині риють, (2)
Качки й гуси ложки миють.

Кури хату замітають, (2)
Хлопці в вікна заглядають.

Поки діжу замісила, (2)
Свина двері прокусила.

Поки двері залатала, (2)
Свина тісто розкидала.

Поки тісто позбирала, (2)
То дитина з печі впала.

На городі качки в'ються, (2)
А за мною хлопці б'ються.

Не бийтеся, нема за що, (2)
Хоч я гарна, та ледащо.

ЧОЛОВІЧЕ, ЧОЛОВІЧЕ,
ТИ ДАЙ МЕНІ РАДУ

Чоловіче, чоловіче, ти дай мені раду:
Я з твоїми коноплями
навіки пропаду. | 2

В людей було по сім кіп,
та вже всі потерті,
А у мене одна горстка —
ворота підперти. | 2

В людей було ще й побільш,
та й тії потруться,
А у мене одна горстка,—
горобці несуться. | 2

Як узялась я на три дні
та й горстку потерла,
Відна ж моя головонько,
аж трохи не вмерла! | 2

Не сама ж я прjala: кума помагала,
А я кумі — миску муки
і два куски сала. | 2

Не сама й мотала: мала помічницю,
Дала їй миску | 2
та ще й паляницю.

Не сама й звивала: наймила Данила,
Дала йому два золоті | 2
та ще й завинила.

Наснувала полотна
від порога до вікна...
Що ж мені за біда, | 2
як дві лікті полотна!

КИНУ МИЧКУ
НА ПОЛИЧКУ

Кину мичку на полицку,
Сама піду на вуличку.

П р и с п і в:

Гей, гей,
Чорная галка,
Вірна Касянка,
Тітка Явдоха,
Ригизина Ганна,
Кибина Параска,
Дубова коляска,
Ти ж, Марусино,
Чорноглаза,
Чорноброва,
Чом не ночуєш дома?

Кину мичку між снопці,
Сама піду між хлопці.
Кину мичку аж на піч,
Сама піду на всю ніч.
Кину мичку між горшки,
Сама піду між дівки.

Я ДВІ ЗИМИ
НА ОСНОВУ ПРЯЛА

Я дві зими на основу пряла, (3)
Аж на третю зиму оснувала.

Тепер стала я собі думати, (3)
Де ж того доброго ткача й узяти.

Занесу я її до Миколи, (3)
А він каже, що не має коли.

Понесу я її до Омелька, (3)
Він не бачить: основа тоненька.

Понесу я її до Данила, (3)
А він каже: основа погнила.

— Не кажіть ви, дядьку, нікому, (3)
Та наллю вам чарочку повну.

Як будете основу робити, (3)
То я вам дам чарочку пити.

А Данило ту основу робить (3)
І щоранку всіх сусід приводить.

А що стінка — то була кобила. (3)
— Десь ти, жінко, зроду не робила.

Не сама я основу снувала, (3)
Хартина мені помагала.

Хартина — жінка пожила, (3)
Вона мені кобил наложила.

Я з Данилом говорить не хтіла, (3)
Мені Христа виробить до діла.

Вона мені робить — не шліхтус*, (3)
Вона мені рядна помалює.

* Шліхтувати — загладжувати тканину завареним крохмалем.

КАЗАВ МЕНІ МИЛИЙ

Казав мені милий,
Та мій чорнобривий:
— Катеринко моя,
Чорнобривко моя,
Ходи жито жати!
— А в тім житі рижі —
Болять в мене крижі,
Ой не піду жито жати.
Казав мені милий,
Та мій чорнобривий:
— Катеринко моя,
Чорнобривко моя,
Ой ходи ячмінь в'язати!
— А в ячменю остячки —
Болять мені болячки,
Ой не піду ячмінь в'язати.
Казав мені милий,
Та мій чорнобривий:
— Катеринко моя,
Чорнобривко моя,
Ой ходи зо мною горох рвати!

— В тім горосі є стручки —
Болять мене ручки,
Ой не піду горох рвати.
Казав мені милий,
Та мій чорнобривий:
— Катеринко моя,
Чорнобривко моя,
Ходи зо мною гречку в'язати!
— А в тій гречці полова —
Болить мене голова,
Ой не піду гречку в'язати.
Казав мені милий,
Та мій чорнобривий:
— Катеринко моя,
Чорнобривко моя,
Та ходи зо мною до комори спати!
— Я до того го-ча-ча,
До комори охоча,
Ой піду з тобою спати.

ОЙ СУСИДУ КОЛЬКА КОЛЕ

Ой сусиду колька коле,
Що я не йду жати в поле.
Нехай коле, ще й смертельна,
Не йду в поле, бо мізерна.
В мене спини — три аршини,
Не обходять поясини.
Милій женці розкладає,
До милої промовляє:
— Годі, мила, вже лежати,
Вже поспіло жито жати.

Ой жала я цілий день
Та нажала сніп їден,
А як стала їх носити,
Стала тяжко голосити.
— Ой цить, мила, йди додому
Та не роби поговору.
Ой прийшла я додомочку,
Сіла собі на лавочку,
Сіла собі та й гадаю,
Що до коршми взяти маю:

Ой чи жита, чи пшениці,
Чи гороху, чечевиці,
Чи пшениці, чи жита,
Щоб не була завтра бита?
Ти, шинкарко молода,
Дай горілки ще й вина,
Дай горілки ще й вина,
Най нап'юся, молода.

Я за себе вип'ю п'ять,
За милого вип'ю сім.
За милого вип'ю сім:
Старасться мені всім.
Старасться на оборі,
Старасться і в коморі.
Старасться і до скрині
Та й для мене, господні.

ЯК ЗАХОТІВ МУЖИЧОК
МІЩАНОЧКУ ВЗЯТИ

Як захотів мужичок
міщаночку взяти,
Та зробив їй новий серп,
та щоб пішла жати. | 2

— А я зроду не жала і жати не буду,
Напни мені халабуду,
я лежати буду! | 2

Ой ти знав, нащо брав
міщаночку з міста,
Я не їла і не буду
гречаного кіста! * | 2

Як пішов мужичок у поле й орати,
Його жінка чорнобривка —
у шинок гуляти. | 2

Оре, оре мужичок, на шлях поглядає.
Чужі жінки обід несуть,
а його немає! | 2

Іде з поля мужичок
та постогнуючи,
Його жінка з шинку йде
та й вигукуючи! | 2

Як прийшов мужичок,
сів та й оддихає,
Його жінка серед хати
ногами махає. | 2

— Ой здорова, моя мила,
ой що ти робила?
Чи ти мені вечеряти
борщу наварила? | 2

— Ой ти був у полі, а я була в місті,
Яка ж тобі вража мати
зготовила б їсти? | 2

На полиці лежить сухар —
мина не доїла,
А під лавкою капуста
та вже й побіліла!
Четвертая неділенька,
як вона й кипіла! | 2

Ой мій милий, милесенький,
ввольни ж мою волю —
Та поскачи гайдука | 2
та й передо мною!
Дурний мужичище узявсь у бочище:
— Подивися, моя мила, | 2
який гайдучище!
— Дивітеся, добрі люди,
й а що з того буде?
Як я свого мужика | 2
та навчила гайдука.
Не пивши, не ївши скаче іздурівши!
Била жінка мужика,
пішла й позивати,
Присудили мужика | 2
ще й жінку прохати.
Стоїть мужик у порога
та й шапочку знявши,
А перед ним його мила
ще й у боки взявши.
Отак воно усім бува, | 2
а хто жінок слуха!

ЖУРИЛАСЯ ПОПАДЯ
СВОЄЮ ВІДОЮ

Журилася попадя своєю бідною:
— Бідна моя голова,
що піп з бородою.

П р и с п і в:

Ох мені тошно, ох мені нудно,
Що за бородатим жити мені трудно.

Кличуть люди на хрестини,
треба із ним сісти,
А як глянеш на бороду,
не захочеш їсти.

Ой піду я до владики
да стану просити,
Чи не скаже він попові
бороди голити.

Ой забрала ж попадя
кури та індики,
Мандрувала ж попадя
просто до владики. 169

Прийшла ж вона до владика
да й у ноги пала,
Дуже гірко заридавши,
йому промовляла:

— Помилуй мене, владико,
що мені робити?
Позволь попові моему бороду голити.

Вислухав її владика,
дуже похмурився,—
Стало тісно у кімнаті,
як він розходився.

Де ся взялись келейники,
стали її вчити,
Що не можна попам,
ченцям бороди голити.

— Пустіть мене,—
так попадая стала промовляти,—
Сама буду я попові бороду чесати.

ПРОДАЙ, МИЛИЙ, СИВИ ВІЧКИ

— Продай, милий, сиви бички,
Купи мені черевички,
Бо я панського роду,
Не ходила боса зроду!
Гей, гей, гей, гей!
Не ходила боса зроду!

2

Продай, милий, дві телиці,
Купи мені дві спідниці,
Бо я панського роду,
Не ходила гола зроду!
Гей, гей, гей, гей!
Не ходила гола зроду!

2

Продай, милий, кіп пшона,
Купи горілки й вина,
Бо я панського роду,
П'ю горілку, як воду!
Гей, гей, гей, гей!
П'ю горілку, як воду!

2

Як став милий продавати
Та на милу купувати —
Нічим в хаті запалити,
Ніщо дітям ізварити!
Гей, гей, гей, гей!
Ніщо дітям ізварити!

2

— Чи ти, милий, іздурів,
Чи ти, милий, ізшалів?
Нічим в хаті запалити,
Ніщо дітям ізварити!
Гей, гей, гей, гей!
Ніщо дітям ізварити!

2

Пішов милий на гору,
Найшов хомут і дугу,
Притягає додому,
Затягає на милу!
Гей, гей, гей, гей!
Затягає на милу!

2

— Ой ти, мила-чорноброва,
Поїдемо в ліс по дрова.

Тпру, стій, моя люба,
Прив'яжу тебе до дуба!
Гей, гей, гей, гей!
Прив'яжу тебе до дуба!

2

Ой став милий дров рубати
Та на сонце поглядати,
А сонечко вже не рано,
А йому ще тих дров мало!
Гей, гей, гей, гей!
А йому ще тих дров мало!

2

Милий в лісі походяє
Та все дрова ті рубає,
Сухесенькі відкидає,
А сиренькі накладає!
Гей, гей, гей, гей!
А сиренькі накладає!

2

Іде милий під гору,
Вдарив милу по чолу:
— Гов, помалу, чорноброва,
Перевернеш мені дрова!
Гей, гей, гей, гей!
Перевернеш мені дрова!

2

Приїхав він до ворот,
Дав їй їсти околот...
— Ой та даєш мені їсти,
А я б рада трохи сісти!
Гей, гей, гей, гей!
А я б рада трохи сісти!

2

Продай, милий, черевички,
Купи собі снів бички,
Бо я панського роду,
Не ходила в возі зроду!
Гей, гей, гей, гей!
Не ходила в возі зроду!

2

ЯК ПОЇХАВ САВРАДИМ
У ПОЛЕ ОРАТИ

Як поїхав Саврадим у поле орати,
Його жінка, Саврадимка,
у шинок гуляти.

Гуляла, гуляла, трохи проспалася,
Наварила борщу, каші,
в поле подалася.

Ходила, блудила, милого шукала:
— Подивись, Саврадим,
яка біла стала!

Як приїхав Саврадим із степу додому
Та й поставив свою жінку
на житню солому.

Годував, годував, повів напувати,
Запрягає жінку в плуг
та й їде орати.

Випрягає з плуга, запрягає в рало:
— Гей, цоб, моя мила,
ще додому рано!

А коло порога дощова калюжа,
Та й розсердилася

та й жінка на мужа.

Як розсердилася та й жінка на мужа,
Та й полізла на піч,
мовбито недужа.

— Ой уставай, мила,
я приніс горілки.

— Цур тобі, пек тобі,
шукай собі жінки!

— Ой уставай, мила,
я приніс дубину,
Не тонку, не товсту,
та на твою спину!

А мила устала, так як й не лежала,
Ще й обняла Саврадима
та й поціувала.

СЛАВА Я, МИЛИЙ, СЛАВА

— Слаба я, милий, слаба,
Болить мене голова,
Болить мене ще й дуже,
Либонь же, я умру вже.
— Ой зажди, мила, не вмирай,
Конопельки засівай,
— Як засієш — вибирай,
Та й тоді собі вмирай.
— Слаба я, милий, слаба...*
— Ой пожди, мила, не вмирай,
Конопельки намочи,
А як намочиш — потіпай,
Тоді собі умирай.
— Слаба я, милий, слаба...
— Ой пожди, мила, не вмирай,
Конопельки потіпай,
Як потіпаєш, то й потри,
А тоді собі умри.
— Слаба я, милий, слаба...
— Ой зажди, мила, не вмирай,

* Далі всі слова милої за кожним разом. 177

Конопельки подергай,
Подергаш — почеши,
А тоді собі умри.
— Слаба я, милий, слаба...
— Зажди, мила, не вмирай,
Як почешеш, напряди, (2)
Тоді собі і умри.
— Слаба я, милий, слаба...
— Ой зажди, мила, не вмирай,
Як напрядеш, то поткай, (2)
Тоді собі умирай.
— Слаба я, милий, слаба...
— Ой зажди, мила, не вмирай,
Як поткаєш, то вбіли (2)
Та й тоді собі умри.
— Слаба я, милий, слаба...
— Ой зажди, мила, не вмирай,
Як убілиш — розшивай,
Та вже, мила, не вмирай,
Другі конопельки засівай.

... Ой піду я лугом, лугом!

Ой піду я лугом, лугом,
нуда-я, нуда-я,
Там мій милий оре плугом,
нуда-я, нуда-я! | 2
Понесу я йому їсти, нуда-я, нуда-я,
Чи не скаже мені сісти,
нуда-я, нуда-я! | 2
Він наївся і напився, нуда-я, нуда-я,
Та й на ріллю похилився,
нуда-я, нуда-я! | 2
— Чого лежиш, чом не ореш?
Нуда-я, нуда-я,
Чом до мене не говориш?
Нуда-я, нуда-я! | 2
Який тобі дідько винен,
нуда-я, нуда-я,
Що ти гарний, чорнобривий,
нуда-я, нуда-я! | 2

А я руда вродилася, нуда-я, нуда-я,
Чорнявому судилася,
нуда-я, нуда-я! | 2

Не сватав ти мене вночі,
нуда-я, нуда-я,
Не вилізли тобі очі,
нуда-я, нуда-я! | 2

А я брови в сажу вмажу,
нуда-я, нуда-я,
Чорнявого переважу,
нуда-я, нуда-я! | 2

А я брови підмалюю, нуда-я, нуда-я,
Чорнявого поцілую,
нуда-я, нуда-я! | 2

ЧОЛОВІК ПОСІЯВ ЯЧМІНЬ,
ЖІНКА КАЖЕ: ГРЕЧКА

Чоловік посіяв ячмінь, жінка каже:
гречка.

П р и с п і в:

Чоловік каже: ячмінь,
Жінка ж каже: гречка.
— Не мов мені ні словечка,
Нехай буде гречка.
Нехай, нехай, нехай, нехай, | 2
Нехай буде гречка!
Да й уже ж той ячмінь
та й у полі поріс,
Да уже ж той ячмінь люди покосили,
Да й уже ж той ячмінь
і в копи поклали,
Да й уже ж той ячмінь і помолотили,
Да й уже ж той ячмінь в млині
й помололи,
Да вже ж з того ячменю
і пива наварили,
Да й уже ж те пиво і люди попили.

Ой ТАМ, НА ТОВЧКУ,
НА БАЗАРІ

Ой там, на товчку, на базарі,
Жінки чоловіків продавали.
Як прийдеться до ладу,
То я свого поведу та й продам.

Із лик мотузок ізсукала,
Взяла свого милого залігала
Та й повела на базар,
До терниці прив'язала.

Як наїхало торгувальниць,
Як наїхало купувальниць,
Стали думать і гадать,
Що за цього мужа дать.

А за цього мужа треба дати,
А за цього мужа треба дати:
Сорок коней вороних
Ще й сто рублів золотих.

Ой стала я, подумала:
З кіньми треба возиться,

А з грошима треба носитися,
А мій милий, чорнобривий,
До роботи не лінивий,
Він для мене знадобиться.

Він насіє, наоре,
Ні для кого, для мене;
Ти, мій милий, серденько,
Пожалію я тебе.

ДОБРИЙ ВЕЧІР ВАМ,
ДІВКИ

— Добрий вечір вам, дівки,
Чунь-чай-ра, чу-ра-ра,
Тепер я вже без жінки.
Ку-ку!

Дівки встали і сказали:
— Чунь-чай-ра, чу-ра-ра,
Здоров, серце Іване.
Ку-ку!

— А я жінку поховав,
Чунь-чай-ра, чу-ра-ра,
А з другою шлюб узяв.
Ку-ку!

А з другою шлюб узяв,
Чунь-чай-ра, чу-ра-ра,
Скоро в камеру попав.
Ку-ку!

Продай, мила, сапоги,
Чунь-чай-ра, чу-ра-ра,
Викупи мене з тюрми.
Ку-ку!

А я сапог не продам,
Чунь-чай-ра, чу-ра-ра,
Як попався, сиди там.
Ку-ку!

А я сапог не продам,
Чунь-чай-ра, чу-ра-ра,
Як попався, кукай там.
Ку-ку!

ОЙ ЩО Ж МЕНЕ ЗАСТАВИЛО

Ой що ж мене заставило
Вийти замуж за старого?

Приспів:

Ой мамцю, люблю Гриця,
Він на конику вертиться,
Біла шапка до лица,
Люблю Гриця-молодця.

Гей, да, чула, чула, (2)
Біла шапка до лица,
Люблю Гриця-молодця.

А в старого дітей много,
А в молодого аж ні єдного.

А старенький спати ляже,
А молоденький правду скаже.

Я У МАМКИ ОДНА БИЛА

Я у мамки одна біла, (2)
На роботу не ходила,
Гуляю я, гей, гуляю я.

Лиш файно ня убирала (2)
Та на танок виправляла,
Гуляю я, гей, гуляю я.

Тепер на ня прийшла біда, (2)
Мушу я іти за діда,
Гуляю я, гей, гуляю я.

На дідові я не втрачу, (2)
Продам діда, куплю клячу,
Гуляю я, гей, гуляю я.

Я із клячі шкуру злуплю, (2)
А за шкуру хлонця куплю,
Гуляю я, гей, гуляю я.

СЮ Ж Я НА ОГОРОДІ
ТА ПЕТРУШЕЧКУ,
ЗА ОГОРОДОМ ЧОРНУШЕЧКУ

Сю ж я на огороді та петрушечку,
за огородом чорнушечку;
Полю ж я на огороді та петрушечку,
за огородом та чорнушечку;
І рву ж я на огороді та петрушечку,
за огородом та чорнушечку;
Ріжу ж я молодому та каплун тлустий,
а старому та качан капустний;
Варю ж я молодому та каплун
тлустий,
а старому та качан гризти;
Даю ж я молодому на полумиску,
а старому на тарелиську;
Стелю ж я молодому та периночку,
а старому та вереточку;
Лягу ж я к молодому та оченьками,
а к старому та плеченьками;
І сплю ж я, молодого обіймаючи,
а старого однихаючи;
Буджу ж я, молодого та цілуючи,
а старого поштурхуючи.

Я В СЕРЕДУ РОДИЛАСЯ,
ГОРЕ МЕНІ, ГОРЕ

Я в середу родилася, горе мені, горе,
Не піду я за старого: бородою коле.

А в старого борода,
як сніпок у стрісі,
Мое ж личко рум'яне,
як калина в лісі.

Бо в старого борода —
комин затикати,
Мое ж личко рум'янеє — хлопцям
цілувати.

Ой задумав старий дід,
задумав жениться

Ой задумав старий дід,
задумав жениться,

Ой задумав старий дід
да молоду брати.

— Ой як візьму стару бабу,
не здужа робити,

А як візьму молоду,
не схоче любити.

Чи ти бачиш, молода,
яка в діда борода?

— Ой у тебе, вражий діду,
цапиная борода,

Цапиная борода, а собача хода,
А собача хода, а ведмежий стан,

Ой ти мені, вражий діду,
під мислоньки не підпав.

Ой як пішов старий дід же
на базарище,

Ой як кунив старий дід
товсте нагайще,

Ой наступив старий дід
да й на русу косу.

— Чи ти бачиш, молода,
яка в діда борода?

— Ой у тебе, мій дідусю,
шовкова борода,

Шовковая борода, молодецька хода,
Молодецька хода, парубоцький стан,

Ой ти ж мені, мій дідусю,
під мислоньки да підпав!

Ой під вишнею,
під черешнею

Ой під вишнею, під черешнею,
Стояв старий з молодою,
як би з ягодою.

Она просилась, она молилась:
— Пусти ж мене, старий діду,
на улицю піду.

— І сам не піду, тебе не пущу,
Бо ти ще молоденька,
гуляти раденька.

— Хоч наважисься, хоч ти напрешся,
Як я схочу, то і піду, і гуляти буду.

— Ой не йди, любко,
не йди, голубко,
За то тобі куплю хатку,
при ней сіножатку.

І также ставок і близько млинок,
Понад краєм горбок
і вишневий садок.

— Не хоч хатки, ні сіножатки,
Ні ставка, ні млинка,
ні вишневого садка.

Чи не був би гріх і людей всіх сміх,
Так тратити вік з тобою,
бувши молодою?

Ти старий труп, труп,
сиди ж тут, тут,
Наварила-м тобі каші
і два горшки кваші.

Ти старий дідуга, згнув-сь ся, як
дуга,
Тобі бабу було брати,
не мені вік в'язати.

Згиньте, пропадьте, старії кості,
Не сушіте, не крушіте
моєї молодості.

ТА БУЛА В МЕНЕ ЖІНКА,
ТА БУЛА В МЕНЕ ЛЮБКА

Та була в мене жінка,
та була в мене любка,
Та й послала вона мене
у ліс по дрова.

Та дала ж мені сокиру,
та дала ж мені тупую,
Щоб я утомився, в лісі забарився.

Мене рік погодив,
чорт сокиру ухопив,
І я не втомився, в лісі не барився.

Ой була ж в мене жінка,
ой була ж в мене любка,
Та послала вона мене
та в поле орати.

Ой дала ж мені шкану,
ой дала ж мені погану,
194 Щоб я утомився, в полі забарився.

Мене рік погодив,
зłodій шкану ухопив,
І я не втомився, в полі не барився.

Та була ж в мене жінка,
та була ж в мене любка,
Та й послала вона мене
та у млин молоти.

Та дала ж мені хліба,
та дала ж мені черствого,
Щоб я утомився, хлібом подавився.

Мене рік погодив, цуцик хліб ухопив,
А я не подавився і не забарився!

НА ПОТОЧКУ-М ПРАЛА

На иоточку-м прала,
На вербочку-м клала,
Поможи ми, пане боже,
Що-м собі думала. (2)

Я собі думала
Хлощя молодого,
А мене віддали
За діда старого. (2)

Як ня віддавали,
Та так ми казали:
— Аби-сь, моя доню,
Діда честовала. (2)

Я діда честую,
Честовати мушу.

— Поможи ми, пане боже,
Візьми з діда душу. (2)

Візьми з діда душу
Та й повісь на грушу,
Аби старим знати,
Як молоду брати. (2)

ОЙ БУВ, ТА НЕМА

Ой був, та нема
Миленького сокола,
Та полинув за ліс.
— Боже, його пришли!
Ой як жив був — не любила,
Як умер — не тужила;
Хіба тоді затужу,
Як на лаві положу.

Як на лавці лежав,
Тоді було трощки жаль,
Як із лавки зняли,
Більше жалю завдали.
До дзвонаря несуть — то плачу,
А від дзвонаря несуть — то скачу.

— Оту лежи в ямі,
За що лаяв моїй мамі!
Гарбузом споминала,
Що хороше життя мала;
Редькою накадила,

Що вірненько любила.
Через тую яму
На другого глину:
І кивну, і моргну,
До серденька пригорну.

НІХТО НЕ ВИНЕН, САМА Я,
САМА Я, САМА Я

Ніхто не винен,
сама я, сама я, сама я,
Що полюбила
гультя, гультя, гультя.

А гультяй в корчмі усе п'є, усе п'є,
усе п'є,
Прийде додому — мене б'є, мене б'є,
мене б'є.

А я на тее не дбаю, не дбаю, не дбаю,
Пійду до сусіди — гуляю, гуляю,
гуляю.

А у сусіди славний син, славний син,
славний син,

Сподобався мені, вражий син,
вражий син, вражий син.

Що то оченьки, як тернок,
як тернок, як тернок,

Що то брівоньки, як шнурок,
як шнурок, як шнурок.

Пішов старий, бородатий
калину ламати,
Ой привела молодого
із сіней до хати.

Сів він собі в кінці стола,
курку обирає,
Хорошую молодичку
д' собі пригортає.

— Вийди, доню, на улицю тата
визирати,
А як буде вже близьенько,
давай мені знати.

Вийшла доня на вулицю,
в білі руки плече:
— Гуляй, гуляй, моя мати,
не йде тато ще!

Погляну я в кватирочку —
вже старого видно.
— Увивайся, жвавий хлопче,
коло курки швидко!

Погляну я в кватирочку,
старий вже близьенько:
— Ох, де ж я тебе подію,
ти мос серденько?

Сховаю тя, мій миленький,
під м'яку перину,
Сама ляжу на постелі та й скажу,
що гину.

Прийшов старий, бородатий,
з калинов до хати,
Як стояла, так упала,
почала стогнати.

— Ой їди, старий, бородатий,
купи мені меду,
Бо щось мені тяжко, нудно,
головки не зведу.

Пішов старий, бородатий
меду купувати,
Гей, вивела молодого до сіней із хати.

А я хлопець зухватий,
в свого батька вдався,
Низом, низом попід плотом,
в коноплі сховався.

Йшли дівчата молодії
конопельки брати,
Не дали мні, молодому,
і там погибати.

Прийшов старий, бородатий
та й руками трепле:
— Який дідько тута був,—
іще місце тепле?

— А ти, старий, бородатий,
не вчися брехати,
Коли який дідько був,
то було ж піймати.

ЧИ Є В СВІТІ МОЛОДИЦЯ

Чи є в світі молодиця,
Як та Гандзя білолиця?
Ой скажіте, добрі люди,
Що зо мною тепер буде?

П р и с п і в:

Гандзя моя, Гандзя любка,
Гандзя милая голубка,
Гандзя рибка, Гандзя птичка,
Гандзя цяця-молодичка.

Гандзю моя, Гандзю мила,
Чим ти мене напоїла?
Чи любистком, чи чарами,
Чи солодкими словами?

Важка ж моя гірка доля,
Знать, такая божа воля,
Щоб ніченьки я не спав,
За тобою пропадав.

Чи я мало сходив світа,
Чи мало я бачив квіта?
Чом калина найкрасніша,
Чого ж Гандзя наймиліша?

Як на мене щиро гляне,
Серце моє, як цвіт, в'яне,
А як стане щебетати,
Сам не знаю, що діяти.

Де ж ти, Гандзю, вродилася,
Де ж ти чарів навчилася,
Що як глянеш ти очима,
Я заплачу, як дитина.

Гандзю, серце-молодичко,
Яке в тебе гарне личко,
І губоньки, і оченьки,
І ноженьки, і рученьки.

Гандзю, когто, не цурайся
Та на волю божу здайся,
Пригорнись до серця мого
Та не вважай ні на кого.

Коли ж твоя така воля,
Щоб ти мене не любила,
Лучче ж мені така доля,
Щоб злюбила мя могила.

ГАНУСЕНЬКО-СЕРДЕНЬКО,
СКАЖИ МЕНІ ПРАВДОНЬКУ

- Ганусенько-серденько,
скажи мені правдоньку,
А звідки ж ти гостей мала,
як без мене вдомоньку? (2)
- Був скрипністий зі Львова,
цимбалістий із Кракова,
А Михайло-придибайло, мому серцю
сподобайло,
був родимий з Чорткова. (2)
- Ганусенько-серденько,
скажи мені правдоньку,
А чим ти їх годувала,
як без мене вдомоньку? (2)
- Їв скрипністий галушки,
цимбалістий пампушки,
А Михайло-придибайло, мому серцю
сподобайло, їв зі мною пиріжки. (2)
- Ганусенько-серденько,
скажи мені правдоньку,
А де ж ти їх ночувала,
як без мене вдомоньку? (2)

- Спав скрипністий на лавках,
цимбалістий на дошках,
А Михайло-придибайло, мому серцю
сподобайло,
спав на перинах-подушках. (2)

НЕ ЙДИ, ПОПЕ, ТИ ДО ЦЕРКВИ
СЛУЖИТЬ

— Не йди, попе, ти до церкви
служить,

Десь твоя попаденька забіжить.
Читав, читав під листи й перестав,
Прийшов к дому — вже попаді
не застав.

По вулиці патлами мотає,
Кого стріне, попаденьки питає.
Як прибіжить попаденька уночі,
Аж під хропе, як чортяка, на печі.
— Бодай тебе, попаденько, біс узяв,
За тобою всі рукава обірвав.
Вищая лебідонька, аніж кріп,
Кращая попаденька, аніж піп.
— Ой дивися ж, попаденько, на мене,
Вже не найдеш кращого й од мене.
— Разви б я із розума ізійшла,
Щоби я собі кращого не найшла?
Широкії, довгії рукава, широкая,
довгая борода,

210 Чорт попа любитиме, а не я.

ЧОЛОВІЧЕ, РЯТУЙ ЖІНКУ

— Чоловіче, рятуй жінку,
Продай кужіль ще й кужілку,
Закликай попа до хати,
Хай йде жінку сповідати.

Як прийшов піп сповідати:
— Чоловіче, вижди з хати!
А чоловік догадався,
Вийшов в сіни та й сховався.

Взяв чоловік в руки бука,
Вдарив попа межі вуха.
Піп біжить через городи,
Без волосся й без борода.

Піп тікає, серце б'ється,
А дяк стоїть та й сміється:
— Добре, попе, сповідав,
Що всю бороду віддав!

— Тобі, дяче, не питати,
Як то було сповідати,
Як ти хочеш добре знати,
То ти іди причащати.

211

ПІШОВ ЧУМАК У ДОРОГУ,
А ЧУМАЧКА ДОМА

Пішов чумак у дорогу,
а чумачка дома:
— Як піду я та до школи
купувати солі.
Аж там дячок молоденький
та малює брови.
— Годі, дячку молоденький,
а брів малювати,
Прийди, серце, до Марусі
нічку ночувати.
Прийди, серце, до Марусі, прийди
й не барися.
— Прийду, серце, Марусино, прийду
й не журися.
Прийшов дячок, прийшов дячок,
прийшов, не барився,
На той же час, на то время чумак
нагодився.
Ой не вецла Марусина воріт
одчинити,

Стала ж тому чумакові правду
говорити:
— Чи не будеш, чумаченьку,
ляяти й ругати,—
Підмовила собі дячка нічку
ночувати.
— Підмовила, Марусино,
лягай із ним спати,
Я пожену в глибокий яр
волів напувати,
Вирубаю там дубину дяка
шанувати.

ЛЮБИТЬ МЕНЕ БРИГАДИР

Любить мене бригадир,
Бо я гарна ланкова.
Любить мене й агроном —
Всі буряки прополов.

Любить мене чорний,
Любить мене й білий,
Любить мене й сивуватий,
Ще й четвертий білуватий.

Ой заграйте, музиченьки,
Заграйте, заграйте,
Я вам нині заплачу,
А завтра віддайте.

ОЙ ІЗ ГОРИ НА ДОЛИНУ

Ой із гори на долину
Посадила баба диню,
Цілий город качалася,
Щоб та диня в'язалася.

Ціле літо підливала,
Єдну диню виховала.
Приїхали купці з Риму
Купувати в баби диню.

Як сі баба заповзяла,
Три тисячі за ню взяла,
Три тисячі й два таліари
Ще й на очі окуляри.

НАША БАБА СТАРА

Наша баба стара
Та пішла у млинок,
Та набрала крупок,
Наробила квашиці.
Три неділі кваша кисла
Та й не викисла,
На четверту зійшла,
Кваша через верх пішла.
На лопатки саджала
Та й у піч укладала,
А із печі зібрала
Та під лавку складала.
А з-під лавки в коробок
Та понесла в городок.
Десь узявся мужичок,
Невеликий, з кулачок:
— Продай, бабо, кирпичок!
— Ой брешеш ти, мужичок,
Не ссть же це кирпичок,
А це грубий ситничок.
216 Да принесла додому

Та звернула під гору.
Свиня ніс помарала,
Три неділі хворала,
На четверту зійшла,
Свиня з хліву пішла.

ПОСЛАЛА Я ДІДА ПО ВОДУ

Послала я діда по воду —

Ні діда, ні води.

А я стала, заводжу:

— Там-то ми біда без мого діда!

Ой вибила я його лозою:

— Вертайся, дідуню,

Вертайся, лобуню,

Хутко з водою.

— Якби не плоти, не перелазил,

Приніс би, бабуню,

Приніс би, бабуню,

Веди три рази.

— Якби не дівки, не молодичі,

Приніс би, бабуню,

Приніс би, бабуню,

Сім раз водиці тобі з криниці.

ОЙ ДІД БАБІ КУПИВ БУТИ

Ой дід бабі купив бути,
Щоб гарненько бабу вбути.

— Серце, дідусю-любусю,
Води хорошенько бабусю!

А ще к тому і кожушка,
Щоб пристала його душка.

— Серце, дідусю-любусю,
Води хорошенько бабусю!

Ой дід бабі на ізраду
Роздер кожушок іззаду.

— Серце, дідусю-любусю,
Нащо ж ти обідив бабусю?

Ще й латочку палатав,
На бабусю поглядав.

— Серце, дідусю-любусю,
Поцілуй же свою бабусю!

А як мені, бабусі,
Гарнесенько в кожусі.

— Серце, дідусю-любусю,
Поцілуй же свою бабусю!

Бо латочка новенька,
Бабусенька гарненька.
— Серце, дідусю-любую,
Води хорошенько бабусю!

ОДВЕДИ Ж МЕНЕ ДОДОМУ,
ТИ Ж МІЙ ДІДОЧОК

— Одведи ж мене додому,
ти ж мій дідонок,
Одведи ж мене додому,
ти ж мій любочок.

— Іди сама, бабка, іди сама, любка,
Іди сама, іди сама, ти ж моя
голубка.

— Ой я боюсь собаки,
ти ж мій дідонок,
Ой я боюсь собаки, ти ж мій
любочок.

— Бери палку, бабка, бери палку.
любка,
Бери палку, бери палку,
ти ж моя голубка.

— А де ж мені палки взяти,
ти ж мій дідонок, 221

А де ж мені палки взяти,
ти ж мій любочок?

— Та вирубай, бабка, та вирубай,
любка,

Та вирубай, та вирубай,
ти ж моя голубка.

— А де ж мені топір взяти,
ти ж мій дідочок,

А де ж мені топір взяти,
ти ж мій любочок?

— Іди купи, бабка, іди купи, любка,
Іди купи, іди купи, ти ж моя
голубка.

— А де ж мені гроші взяти,
ти ж мій дідочок,

А де ж мені гроші взяти,
ти ж мій любочок?

— Іди служить, бабка,
іди служить, любка,

Іди служить, іди служить,
ти ж моя голубка.

— А де ж мені сили взяти,
ти ж мій дідочок, »

А де ж мені сили взяти,
ти ж мій любочок?

— То помирай, бабка, то помирай,
любка,

То помирай, то помирай,
ти ж моя голубка.

— А хто ж мене поховає,
ти ж мій дідочок,

А хто ж мене поховає,
ти ж мій любочок?

— А я сам, бабка, а я сам, любка,
А я сам, а я сам, ти ж моя голубка.

ЗАДУМАЛА ВРАЖА БАБА
ТА Й ЗАБАГАТИТИ

Задумала вража баба
та й забагатити:

Підсипала куріпочку,
щоб вивела діти. | 2

Як пішлося вражій бабі
на біду, на горе:

Вилушила куріпочка
усіх тільки тров. | 2

Як погнала бабусенька
куріпочку пасти,

Сама сіла під тиночком
кужелицю прясти. | 2

Ой хмариться, туманиться,
став дощ накрапати,

Стара баба куріп'яток
в хату заганяти. | 2

А ще в хату не загнала —
вже двоє стоптала.

Назад трішки повернулась —
на третє спіткнулась. | 2

Як приїхав дід із лісу, став баби
питати:

— Що се наших, бабусенько,
курчат не видати? | 2

— Ой не видно, дідусеньку,
вже й не видно буде;

Як погнала я їх пасти,
наврочили люди. | 2

Як вихватив старий дід із воза
притику,

Побив бабі, помолов
і спину, і пику. | 2

— Бодай тобі, вражий дїду,
голова облізла,

Як ти мене понівечив,
що й на піч не злізла. | 2

— Бодай тобі, вражий дїду,
права рука всохла,

Як ти мене понівечив,
що трохи не здохла. | 2

ДІДКУ, ДІДКУ,
А Я ТВОЯ БАБКА

— Дідку, дідку, а я твоя бабка,
Не бий мене, не лай мене,
то я буду гладка. | 2

Дідку, дідку, якби ти не бився,
То я тобі заспівала б,
щоб ти не журився. | 2

Дідку, дідку, шовковая борода,
Чом ти мене не продав,
коли була молода? | 2

Як була я молода, то я була ловка:
Не ходила на вулицю —
боялася вовка. | 2

Як була я молода, була в мене врода,
А тепер я на виду, —
і в дзеркалі не найду. | 2

— Бабко, бабко, ти моя голубко,
Тим я тебе не продав,
що бігала прудко. | 2

А тепер ти старенька,
як голубка сивенька,
Ні побігти, ні піти,
тільки хату стерегти. | 2

А В НАШОГО ОМЕЛЕЧКА

А в нашого Омелечка
Невеличка сімечка:
Тільки він та вона,
Та старий, та стара,
Та дві ляльки в колисці,
Та дві няньки колише,
Та по хаті двоє лазить,
А третього возком возять.
Та дві Христі в намисті,
Та дві Насті в запасці,
Та дві дівки косаті,
Та два парубки вусаті,
І Андрон, і Харитон,
Парамон і Антон,
І Прутас, і Панас,
І той парубок, що в нас;
І Горпина, і Уляна,
Що полюбила Дем'яна,
І низенькая Килина,
Що полюбила Мартина,
І зовиця білолиця,

І ще якась молодиця,
І ще ота мички миче,
Що всякого за чуб смиче;
І ще отой Герасим,
Що чоботи усім шив.
Отака сімечка
У нашого Омелечка.

ПОЇХАЛА ТЬОЩЕНЬКА
ТА Й НА ЯРМАРОЧОК

Поїхала тьощенька
та й на ярмарочок, да гей,
Своїх зятів вибирать:
От і Гриша мій зять,
і Микиша мій зять,
І Захарія мій зять, і Макарія
мій зять,
І Демидко мій зять,
і Данилко мій зять, да гей,
Ваня — перший мій зять!

Як почала тьощенька зятів за столи
сажать, да гей,
Зятів за столи сажать:
От і Гришу за стіл, і Микишу
за стіл,
І Захарія за стіл, і Макарія за стіл,
І Демидка за стіл, і Данилка за стіл,
да гей,
Ваня — перший за стіл!

Як почала тьощенька зятям
пирого давать, да гей,
Зятям пироги давать:
От і Гриші пиріг, і Микиші пиріг,
І Захарію пиріг, і Макарію пиріг,
І Демидку пиріг, і Данилку пиріг,
да гей,
Вані — перший пиріг!

Як почала тьощенька зятям
дочері давать, да гей,
Зятям дочері давать:
От і Гриші дочка, і Микиші дочка,
І Захарію дочка, і Макарію дочка,
І Демидку дочка, і Данилку дочка,
да гей,
Вані — тьоща сама!

ЧОРНЯВАЯ ДЛЯ ПОПА

Чорнявая для попа,
Русявая для дзяка,
А білая, бідная,
Фартушина підрана,
Для паламаря.

Чорнявая іде в повізках,
Русявая іде в візках,
А білая, бідная,
Фартушина підрана,
Везецься в тачках.

Чорнявая черевічком цуп,
Русявая чоботочком туп,
А білая, бідная,
Фартушина підрана,
Постолицем гуп.

Чорнявая п'е винце,
Русявая п'е пивце,
А білая, бідная,

Фартушина підрана,
Водицю хлище.

Чорнявая їсть пампушки,
Русявая їсть пірiжки,
А білая, бідная,
Фартушина підрана,
Їсть огірки.

Я ДО ТЕБЕ, КУМА МОЯ

Я до тебе, кума моя,
Не гулять прийшла,
Я до тебе, кума моя,
Роботать прийшла.

Із днищечком,
З гребенищечком,
Напиймося горілочки
Собі нищечком.

Напиймося уночі
Хоч в куточку на печі,
Щоб нас люди не знали
Й п'яницями не звали.

Яка уродилась,
Така й удалася,
Як схотіла горілочки,
Взяла й напилася.

Хотів свекор, щоб я пряда,
А я й не взялася.
Хотів мене милій бити,
А я й не далася.

А Я ВЧОРА В КУМИ

А я вчора в куми
І сьогодні в куми;
А я завтра куму
Та й до себе зазву.

А я завтра куму
Та й до себе зазву:
Чим я свою куму
Та й приймати буду?

Ой зазву я стрільця
Та й заб'ю горобця;
А з того горобця
Та сім сал насолю.

Та сім сал насолю
Ще й ковбас нароблю;
А я з тих реберець
Та зроблю холодець.

А за тії крильця
Та куплю видельця;

То ж то свою куму
Та й приймать буду!

— Ой їж, кумо, й пий,
Й не засалюйся,
То в карман, то в рукав
Не нахвачуйся.

— Ой наїлася я,
І напилася я:
Насилу додому
Дотащилася я.

ТИ В МЕНЕ КУМА БУЛА

Ти в мене кума була,
Ти в мене душа була,
Ти, було, куди йдеш,
То ти мене не минеш:
Чи в город по цибулю,
То я тебе поцілую,
Чи в долину по часнок,
То я тебе, кумцю, цмок!
— День добрий, кума моя,
Помагай біг!

Позич мені хазяїна
Хоч на два дні.

— Ой бодай ти, кума моя,
Не дїждала,
Щоб я тобі хазяїна
Позичала!

А я тобі хазяїна
Як позичу,
То я його і за тиждень
Не прикличу.

ОЙ КУМ ДО КУМИ ЗАЛИЦЯВСЯ

Ой кум до куми залицявся,
Посіяти конопельки обіцявся.
Він сів, присівав,
Присіваючи казав:
— Ти, кума, ти, душа,
Ти кругом, кума, ох і хороша!

Ой кум до куми залицявся,
Конопельки волочити обіцявся.
Волочив, зволікав,
Зволікаючи казав:
— Що й кума — то й кума,
Кругом кума хороша.

Ой кум до куми залицяється,
Конопельки вибрати обіцяється.
Вибирив, прибирив,
Прибираючи казав:
— Що й кума — то й кума,
Кругом кума хороша.

Ой кум до куми залицяється,
Конопельки обтіпати обіцяється.
Ой тіпав, притіпав,
Притіпаючи казав:
— Що й кума — то й кума,
Кругом кума хороша.

Ой кум до куми залицяється,
Конопельки повтирати обіцяється.
Ой він тер, притирив,
Притираючи казав:
— Що й кума — то й кума,
Кругом кума хороша.

Ой кум до куми залицяється,
Конопельки поспускати обіцяється.
Ой спускав, приспускав,
Приспускаючи казав:
— Що й кума — то й кума,
Кругом кума хороша.

Ой кум до куми залицяється,
Конопельки поспродати обіцяється.
Ой спродав, припродав,
Припродаючи казав:

— Що й кума — то й кума,
Кругом кума хороша.

Ой кум до куми залицяється,
Полотенці виробити обіцяється.
Ой робляв, приробляв,
Приробляючи казав:
— Що й кума — то й кума,
Кругом кума хороша.

Ой кум до куми залицяється,
Полотенце обілити обіцяється.
Ой білив, прибіляв,
Прибіляючи казав:
— Що й кума — то й кума,
Кругом кума хороша.

Ой кум до куми залицяється,
Полотенце розшивати обіцяється.
Ой шив, пришивав,
Пришиваючи казав:
— Що й кума — то й кума,
Кругом кума хороша.

ВІДКІЛЯ ЙДЕШ, ЧОЛОВІЧЕНЬКУ

— Відкіля йдеш, чоловіченьку?
— Із корчми, із корчми.

— Що несеш, чоловіченьку?
— Куль соломи, куль соломи.

— А що в тім кулі? | 2
— Черевички кумі.

Кума сіла, зараділа | 2
І на кума спогляділа:

— Ой кумчику-чику, | 2
Ти голубчику-чику,

Ти до мене ходи | 2
Та й нікому не кажи,
Та й нікому не кажи.

Коли б же як підвестись,
піду позивати.

Утікав я через тин
да через три городи,
Зачепивсь я в гарбузинні —
там наробив шкоди.

Чужа жінка хорошая,
кажуть тее люди,
Як піймає мене мужик —
здоров'я не буде!

ДО ВДОВИЦІ Я ХОДИВ

До вдовиці я ходив,
Подаруночки носив:
Носив сало і пшеницю,
Кукурудзу, чечевицю,
І качата, і гусята,
Поросята і ягнята,
Носив таки грошенята;
А раз таке теля припер,
Поки допіс, чуть я не вмер!
Іще к тому носив мак,
Ось воно було як!

А вона мені змінила
Да другого полюбила.
Отепер я гукатиму,
На все село кричатиму:

— Верни сало і пшеницю,
Кукурудзу й чечевицю,
І верни тее теля,
Що я приніс відтіля,

І верни мені той мак,
Ось тепер тобі як!
Верни мені усе ціле,
Верни тее, що ти з'їла.

Ой п'є вдова, гуляє

Ой п'є вдова, гуляє,
Вона за смерть не дбає,
Вона за смерть не дбає, | 2
З сусідами гуляє.

Прийшла смерть, прийшла смерть
Та й до вдови каже:

— Годі, вдово, пить-гулять,
Прийшло врем'я помирать! | 2

— Пішла смерть, пішла проч!
Головоньки не мороч!

Бо я часу не маю,
З сусідами гуляю! | 2

Пішла смерть, пішла смерть
До бога з сльозами:

— Ой не можу вдови взять,—
Гуляє з гостями! | 2

— Іди, смерть, іди, смерть,
Та до вдови в гості...

Як не можеш вдови взять,—
Візьми її гості. | 2

Як гостоньки зачули,
Та й стали тікати
Попід міст, попід міст,
Лиш слідочки знати! | 2

З М І С Т

5 Жартівливі пісні. *Олексій Дей*

- З а л и ц я н н я . К о х а н н я
- 17 Казала мати кури скликати
18 Думай, думай
19 Грицю, Грицю, до роботи
21 Чи не той то Омелько
23 Був собі гарний хлопець
25 Ой я, молода, на базар ходила
26 Казала мені мати
28 Ой на горі жита много
29 Умираю, моя мати, вмираю, вмираю
31 Чи я тобі не казала, хороший легію
32 Фраїру малючний
33 Ой лугами йдем
35 Добри вечір, дівчино, куди йдеш
36 Ой летіла горлиця через сад,
через сад
37 Ой на горі калина
39 Як була я маленька
41 Як пішов я за грибами, за грибами
43 Я весела й жартівлива
44 Ой спать мені не хочеться
46 Ой да за городом кози пасла
48 Через греблю вода тече
49 Ох, та не люби двох

- 51 Як до тебе ходити
54 Ой в коло, в коло, в коло
55 Жито, мати, жито, мати,
жито — не пшениця
57 Або мене, Грицю, люби,
або мене залиши
58 Пішов же я на вулицю
та й тепера каюся
59 Та не люблю я ні Стецька, ні Грицька
60 Ой ненько, ненько
62 Ой піду я до млина, до млина
64 Ой болить ня головонька
та й межі плечима
65 І дощ іде, і хмаритьсь
66 Чорноморець, матінко, чорноморець
67 На тарілці три лини
69 Ходив, ходив по току
70 Якби тії не тини та не перетинки
71 Ой Василю, Василю
72 Як поїхав мій миленький до рідні
74 Тече вода каламутна
76 Мати дочку научала
77 Ой мати, люблю Гриця
79 Я Дарочку полюбив,
в Дарочки напився
81 Кавав мені тато, щоб я оженився
82 Люлька моя пеньковая
звечора курилась
83 Ой чи мені вдову брати,
чи вдови дівчину

- 86 Ой продала дівчинонька курку
88 Пішов Іван в полонину косити
89 Очеретом качки гнала
90 Северин, Северин, Севериночку
91 Ой козаче, що робить будем
93 Ой сад-виноград, кучерява вишня
95 Котились вози з гори,
поламались ярма
96 Як я була молода
98 Зелененький барвіночку
100 Ой мамцю, гадай, гадай
101 Я в середу родилася,
кажуть люди — горе
103 Хтіла мене мати
105 Нащо мені женитися,
нащо жінку брати
106 Чи ти мене, Василю, не знаєш
108 Ой ти, гарний Семене
111 Ой у вишневому садочку
113 Мав я раз дівчиноньку чепурнецьку

Сімейне життя.
Родичі. Кумівство

- 117 Ой жоно моя, жононько
118 З банюра я воду беру, на камені стою
119 Серце мое любеє
121 Поїхав би в ліс по дрова
122 Чи я не хазяйка, чи не господиня

- 124 Ой мій милий заболів
128 Як поїхав мій миленький
130 Ой знати, знати, хто кого любить
131 Казах мені батько
134 Заклі я біла маленька
136 Як я була малюся
137 Оженився у Петрівку
138 А в п'ятницю штани прала
139 Я в полі родився вночі при луні
141 Нехай же нас бог рятує
143 Да куди їдеш, Явтуше
146 Дала мені мати корову
147 У сусіда хата біла
149 Казах мені милий наварити квасу
150 Чи це я не гарна, чи не господиня
152 Мащу хату, щітки знати
154 Сивий кінь, а чорна бричка
155 Я в матері одна біла
157 Чоловіче, чоловіче, ти дай мені раду
159 Кину мичку на полицку
160 Я дві зими на основу прjala
162 Казах мені милий
164 Ой сусіду колька коле
166 Як захотів мужичок
міщаночку взяти
169 Журилася понада своєю бідою
171 Продай, милий, сиві бички
175 Як поїхав Саврадим у поле орати
177 Слаба я, милий, слаба
179 Ой піду я лугом, лугом

- 181 Чоловік посіяв ячмінь,
жінка каже: гречка
182 Ой там, на товчку, на базарі
184 Добрий вечір вам, дівки
186 Ой що ж мене заставило
187 Я у мамки одна біла
188 Сію ж я на огороді та петрушечку,
за огородом чорнушечку
189 Я в середу родилася, горе мені, горе
190 Ой задумав старий дід,
задумав жениться
192 Ой під вишнею, під черешнею
194 Та була в мене жінка,
та була в мене любна
196 На поточку-м прала
197 Ой був, та нема
199 Ніхто не винен, сама я,
сама я, сама я
201 Гей, хороша молодичка
моргала на мене
205 Чи є в світі молодици
208 Гапусенько-серденько,
скажи мені правдоньку
210 Не йди, попе, ти до церкви служить
214 Чоловіче, рятуй жінку
212 Пішов чумак у дорогу,
а чумачка дома
214 Любить мене бригадир
215 Ой із гори на долину
216 Наша баба стара

- 218 Послала я діда по воду
219 Ой дід бабі купив бути
221 Одведи ж мене додому,
ти ж мій дідочок
224 Задумала вража баба
та й забагатіти
226 Дідку, дідку, а я твоя бабка
228 А в нашого Омелечка
230 Поїхала тьоценька
та й на ярмарочок
232 Чорнявая для попа
234 Я до тебе, кума моя
235 А я вчора в куми
237 Ти в мене кума була
238 Ой кум до куми залицявся
241 Відніля йдеш, чоловіченьку
242 Куди йдеш, куди йдеш, чоловіченьку
245 До вдовиці я ходив
247 Ой п'є вдова, гуляє

Марченко Марія Галактионовна

(Составитель)

ШУТОЧНЫЕ ПЕСНИ

(На украинском языке)

Редактор

Л. С. Каширина.

Художник

В. Д. Чернуха.

Художній редактор

М. Д. Шапшейн.

Технічний редактор

Р. Б. Шейнман.

Коректор

Л. О. Рубінська.

БФ 26041. Темплан 1971 р. № 471.
Здано на виробництво 25.IX. 1970 р.
Щдписано до друку 26.I. 1971 р.
Формат 70×108^{1/16}.
Папір друк. № 1.
Умовно-друк. арк. 5,6.
Обліково-видавн. арк. 5,79.
Тираж 35 800. Зам. 1200.
Ціна в коленкорі 33 коп.,
у паперовому ледеріні 29 коп.

Видавництво «Музична Україна»,
Київ, Пушкінська, 32.

Книжкова фабрика «Жовтень»
Комітету по пресі
при Раді Міністрів УРСР,
Київ, Артема, 23-а.

626

133